

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ — ΙΟΥΝΙΟΣ 1894 — ΤΕΥΧΟΣ Η΄.

ΕΝΤΡΟΠΗ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ αἱ δῆθεν
ὕπὲρ τῆς γεωργίας ἐνέργειαι αὐτοῦ.

Τὰς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀλλοκότους ἐνεργείας περὶ ἀμπελουργικῶν ἀρότρων καὶ λαγῶν μετὰ καὶ ἄνευ πετραχελίων, περὶ ὧν ἐγράφησαν τὰ δέοντα ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» (*) καὶ τῇ «Ἀκροπόλει» (**), διεδέχθησαν ἕτεραί ἐνέργειαι ὁμοίως σοβαραὶ καὶ ἄξιαί προσοχῆς.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἀφ' ἑπιπέδου φαίνεται ὑπὸ τοῦ κατὰ πρῶτον ὕφ' ἡμῶν ἀνακινηθέντος ζητήματος περὶ τοῦ ἐπιείκοντος τῆς λήψεως καταλλήλων μέτρων πρὸς αὐξήσιν τῆς αὐτοπαραγωγῆς τοῦ τόπου, ἢ ἴσως μεριμνῶν ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ὑπαγομένων γεωπόνων, ἐνόμισε καλὸν νὰ παραγγεῖλῃ εἰς τινὰ τούτων νὰ μεταβῇ εἰς Θεσσαλίαν καὶ ἐξακριβώσῃ ποῖαι εἴνεαι ποικιλίαι τοῦ αἴτου αἱ μᾶλλον ἀντέχουσαι εἰς τὸν λίθον.

Καὶ πρῶτον μὲν, ἐπειδὴ πρὸς ἐξακριβώσιν τοιούτων ζητημάτων ἀπαιτοῦνται παρατηρήσεις πολλῶν κατὰ συνέχειαν ἐτῶν καὶ ἐπειδὴ, ἕνεκα τοῦ προσηγηθέντος ψυχροῦ χειμῶνος καὶ τῆς πολυόμβρου καὶ δροσερᾶς ἀνοιξέως, ὁ λίψ ἐφέτος δὲν δύναται ν' ἀποβῇ ἐπιζήμιος εἰς τὰ σιτηρὰ τῆς Θεσσαλίας, τὴν

(*) «Ἑλληνικὴ Γεωργία» ἐνεστῶτος ἔτους, σελ. 93 καὶ 108.

(**) «Ἀκρόπολις» 23 παρελθόντος ἡ. Μαρτίου,

εἰς τὸν ἐπικίνδυνον συνήθως τοῦτον ἄνεμον ἀντοχὴν ὠρισμένων ποικιλιῶν θὰ δυνηθῆ νὰ ἐξακριβώσῃ ὁ ἀποσταλείς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου γεωπόνος οὐχὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, οὐχὶ δι' αὐτοψίας, ἀλλὰ βασιζόμενος εἰς πληροφορίας ἅς θὰ συλλέξῃ παρὰ τῶν κτηματιῶν καὶ τῶν γεωργῶν, καὶ τὰς ὁποίας τὸ Ὑπουργεῖον ἠδύνατο ὁλως ἀνεξόδως νὰ ἐπιτύχῃ ζητοῦν αὐτὰς παρὰ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν.

Ταῦτα λοιπὸν ἄγουσιν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἀποστολὴ γεωπόνου εἰς Θεσσαλίαν πραγματικὸν σκοπὸν ἔχει τὴν ἐκτέλεσιν ἀναρρωτικοῦ ταξειδίου δαπάναις τοῦ Δημοσίου. Θὰ γίνωσι δὲ αἱ δαπάναι καὶ τὸ ταξειδίον τοῦτο πρὸς βλάβην τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑπὸ μόνου τοῦ ἀποστελλομένου γεωπόνου διευθυνομένου γεωργικοῦ σταθμοῦ Βυτίνης, ὅστις καὶ ἐνεκα τῆς τοποθεσίας του, καὶ ἐνεκα ἄλλων λόγων, καθ' ὅλον τὸν λήξαντα χειμῶνα ἤργει, καὶ ἐνθα κατὰ τὴν παρούσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους δέον νὰ ἐκτελῶνται αἱ πλείστα τῶν γεωργικῶν ἐργασιῶν. Ἄλλως ἐπειδὴ ἡ ἐξακριβώσις τῶν ἀντεχουσῶν εἰς τὸν λίθιν ποικιλιῶν σίτου δέον νὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βίσει τῶν χορηγηθησομένων ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν κτηματιῶν καὶ γεωργῶν πληροφοριῶν, ἐκ τῆς ἐνεργείας ταύτης τοῦ Ὑπουργείου οὐδεμίαν ὠφέλειαν δύναται νὰ προκύψῃ ὑπὲρ αὐτῶν, ἀφ' οὗ οὗτοι καὶ γνωρίζουσι τὰς ποικιλίας ταύτας καὶ ποιῶσιν ἤδη χρῆσιν αὐτῶν. Ἄρα δύναται τις νὰ ὑποθέτῃ ὅτι ἡ ἐνεργεία αὕτη τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, πλὴν τοῦ βουλοτολογικοῦ, πιθανὸν νὰ ἔχῃ καὶ σκοπὸν ἐκιδείξεως μερίμνης ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς γεωργίας τῆς Θεσσαλίας.

Ἐτερον ἀλλόκοτον μέτρον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν εἶνε τὸ ἐξῆς: Ἐσχάτως ἀνεκαλύφθη παρὰ τὴν Χαλκίδα ὄχθος ὀστρέων. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἔκρινε φαίνεται κατάλληλον τὴν περίστασιν πρὸς ἐπίδειξιν μερίμνης ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θαλασσίου πλούτου τῆς χώρας. Συνεβουλεύθη λοιπὸν τοὺς εἰδικούς, οὗτοι δὲ, ἐν συμβουλίᾳ πάντοτε, ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ ἄριστος τρόπος πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ Ὑπουργείου εἶνε νὰ ζητηθῶσι πληροφορίαι, λεπτομερεῖς μάλι-

στα, περὶ τῆς καλλιέργειας τῶν ὀστρέων ἐν Γαλλίᾳ καὶ Δανίᾳ. Διεκπέμπονται τότε ἀμέσως ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργ. τῶν Ἑσωτερικῶν πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑξωτερικῶν, καὶ τούτου πρὸς τοὺς ἐπιτετραμμένους μας ἐν Πηκισίσι καὶ Κοπενάγῃ, καὶ φυσικῶς τούτων πρὸς τὰς ἐλλ. προξενικὰς ἀρχὰς τῶν πόλεων παρὰ τὰς ὁποίας ἡ καλλιέργεια αὕτη διεξάγεται, καὶ ἐπομένως τῶν ἀρχῶν τούτων πρὸς τοὺς εἰδικούς καλλιεργητὰς ὀστρέων.

Οἱ γνωρίζοντες τὴν γελώνιον ταχύτητα μεθ' ἧς τοιαύτη πολὺπλοκος ἀλληλογραφία ἐκτελεῖται ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν δημοσίων γραφείων συμπεραίνουσιν ὅτι αἱ ἀπαντήσεις θὰ φθάσωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν μόλις μετὰ ἓν ἔτος, ὅτε, κρίνοντες ἐκ τῆς ἤδη διενεργουμένης ἀλυπότητος ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀνεκαλυφθέντος ὄχθου⁽¹⁾, οὔτε ὅττιον πλέον θὰ ἐναπολείπεται. Ὅταν λοιπὸν φθάσωσιν αἱ περὶ καλλιέργειας τῶν ὀστρέων ὁδηγίαι, τὸ Ὑπουργεῖον, ἂν εἰλικρινῶς, καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι, ἐνῆργησῃ καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ ζητήματι, θὰ εὐρεθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀνοίξῃ νέαν ἀπὸ γραφείου εἰς γραφεῖον ἀλληλογραφίαν πρὸς προμήθειαν γόνου ὀστρέων, ἀφ' οὗ ὁ παρὰ τὴν Χαλκίδα ὄχθος θὰ ἦνε ἐξηνητημένος.

Ἄλλὰ τίς ἦτο ἡ ἀνάγκη νὰ ζητηθῶσι πληροφορίαι, καὶ δὴ ἐκ Δανίας, περὶ καλλιέργειας μὴ μυστικῆς, ἀλλὰ δυναμένης νὰ γίνῃ γνωστὴ εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας αὐτὴν καὶ ἔχοντας τὴν διάθεσιν νὰ τὴν μάθωσι; Οὗτοι δὲν εἶχον παρὰ νὰ θυσιάσωσιν ὀλίγας ὥρας ὅπως ἀναγνώσωσι τὰς λεπτομερεστάτας, ἐπιστημονικωτάτας, ἀμα δὲ καὶ πρακτικωτάτας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου περιγραφὰς τῶν Coste⁽²⁾, Moulis⁽³⁾,

(1) Καθ' ἅπασαν τὴν παρελθούσαν μεγάλην τεσσαρακοστὴν φορτίαν ὀστρέων ἐξέπεμποντο ἐκ Χαλκίδος ἀνά πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Εἰς τὰς Ἀθήνας δὲ τοσαύτη ἦτο ἡ συγκέντρωσις τῶν μαλακίων τούτων, ὥστε, ἂν καὶ ἐπωλοῦντο εἰς πρωτοφανῶς διὰ τὴν ἀγοράν μας εὐτελεῖ τιμὴν (60—80 λεπτά κατ' ὄψαν), πολλὰ καθ' ἑκάστην ἐρρίπταντο εἰς τὸ κάρρον τῆς ἀτυνομίας φθειρόμενα ἕνεκα τῆς ἀζητησίας.

(2) Pisciculture.

(3) Les huîtres.

Joigneaux (1), Jourdiot (2), Wood (3) και τύσων άλλων ειδικῶς περὶ τὴν ὄστρεοκαλλιέργειαν ἀσχοληθέντων, ἢ τέλος τὰ σχετικὰ ἄρθρα τῶν εἰς τὰς βιβλιοθήκας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ τῆς Βουλῆς εὕρισκομένων γεωργικοῦ λεξικοῦ τοῦ Barral καὶ πρακτικῆς γεωργικῆς ἐγκυκλοπαιδείας τῶν Moll καὶ Gayot, ἅτινα ἄρθρα εἶνε πολὺ τελειότερα, λεπτομερέστερα καὶ ἀκριβέστερα τῶν πληροφοριῶν, ἃς θὰ δυνήθωσι νὰ χρηγηθῶσιν οἱ ἐν Παρισίοις καὶ Κοπενάγη ἐπιτετραμμένοι.

Ὁ μακαρίτης Λουκάς Χαλκοκονδύλης, ὁ ἐπιχειρήσας τὴν καλλιέργειαν τῶν ὄστρέων παρὰ τὴν Σαλαμίνα (4), οὐχὶ ἐθέσας προξένων καὶ ἐπιτετραμμένων εἶχεν ὑπ' ὄψιν του, ἀλλὰ τ' ἀνωτέρω συγγράμματα καὶ τινὰς ὁδηγίας τοῦ χαράσσοντος τὰς γραμμὰς ταύτας, ὅστις τῷ 1878, ἐντολῇ τοῦ ἀειμνήστου Κουμουνδούρου, μετέβη εἰς Γαλλίαν καὶ ἐμελέτησεν ἐπὶ τόπου τὸν κλάδον τοῦτον τῆς γεωργίας. Ἐὰν δὲ δὲν ἠύδοκίμησεν ἢ ἐπιχειρήσας αὕτη τοῦ Χαλκοκονδύλη, τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τοὺς αὐτοὺς λόγους δι' οὓς ὁ παρὰ τὴν Χαλκίδα εὐρεθεὶς ὄχθος ὄστρέων τάχιστα θὰ ἐξαντληθῇ· δηλαδὴ πρωτίστως μὲν εἰς τὴν παντελῆ ἔλλειψιν παραλιακῆς ἀστυνομίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν διατάξεων κανονίζουσῶν τὰ τῆς ἀλιείας ἐν γένει καὶ ἰδίως τὸν χρόνον, τὸν τρόπον καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀλιείας τῶν ὄστρέων. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχον τοιαῦται διατάξεις, μήπως ὑπάρχει καὶ ἡ ἀμυδροτέρα καὶ ἐλπίς ὅτι θὰ ἐπιβάλλοντο, ὅτι θὰ ἐγίνοντο σεβασταί; Μήπως δὲν εἶνε ἐκ τῶν κρετέρων βεβαιοὶ ὅτι πρῶτος αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ ἐζήτη νὰ τὰς κατακατήσῃ χάριν τοῦ Α. ἢ τοῦ Β. φίλου του;

(1) Culture des eaux.

(2) La pisciculture.

(3) The oyster.

(4) Ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ παρὰ τὴν Χαλκίδα ὄστρεοόχθου, προμήθεια ὄστρέων διὰ τὴν ἀγορὰν μας ἐγίνετο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς περὶ τὴν Σαλαμίνα θαλάσσης, ἔνθα ταῦτα δεσπάρησαν χάρις εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Χαλκοκονδύλη.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἢ ἀλιεία τῶν ὄστρέων ἀπαγορεύεται κατὰ τοὺς μῆνας Μάϊον, Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον, δηλαδὴ καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ μαλάκιον τοῦτο πολλαπλασιάζεται· ἐπιτρέπεται δὲ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον διάστημα τοῦ ἔτους, ἀλλ' ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπιβλέψιν τῆς ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένης παραλιακῆς ἀστυνομίας. Ἄν λοιπὸν πράγματι σκέπτεσθε σοβαρῶς ὑπὲρ τῆς πολλαπλασιάσεως τοῦ πολυτίμου τούτου θαλασσίου εἴδους, πρὸ παντὸς ἄλλου φροντίσατε περὶ διασώσεως τοῦ εὐρεθέντος παρὰ τὴν Χαλκίδα ὄχθου ὄστρέων, τοῦ ἀπὸ τοῦδε κινδυνεύοντος νὰ ἐξοντωθῇ ὑπὸ τῆς ἀπληστίας τῶν ἄνευ περιορισμοῦ τινος ἢ ἐπιβλέψεως ἀλιευόντων, κανονίζοντες τὸν χρόνον, τὸν τρόπον καὶ τὸ ποσὸν τῆς ἀλιείας ταύτης.

Πᾶσα ἄλλη ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνέργεια καταμαρτυρεῖ, ἂν οὐχὶ ἀξιόμιμπτον δημοκυπίαν, βεβλίως συναλλαγὴν, ἢ παχυλὴν ἄγνοιαν τῶν πραγμάτων καὶ ἔκτακτον ἐπιπολαιότητα, ιδιότητας τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν, καταφαινομένας ἄλλως καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς.

Ὁμογενεῖς ἐπιχειρηματίαι ἐν Ρουμανίᾳ, ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἐζήτησαν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, διὰ τῶν ἐκεῖ ἡμετέρων προξενικῶν ἀρχῶν, ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς οἴνου ἐκ σταφίδος. Πᾶς τις θὰ ὑπέθετεν ὅτι τὸ ἀρμόδιον ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργείον, προκειμένου περὶ τόσον σπουδαίου διὰ τὴν ἡμετέραν γεωργικὴν παραγωγὴν ζητήματος, θὰ ἐφιλοτιμιεῖτο νὰ χρηγηθῆσῃ τοιαύτας πληροφορίας ὅσον εἴδον τε ἀκριβεῖς καὶ σαφεῖς καὶ ὅσον ἐνιστι ταχέως, διότι «τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει».

Ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταυτην τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἀπεβλέψεν οὐχὶ εἰς τὸ καθῆκον, οὐχὶ εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον, ἀλλ' εἰς τὴν συναλλαγὴν, εἰς τὸ συμφέρον τὸ ἀτομικόν· πρὸς σύνταξιν τῶν ὁδηγιῶν τούτων ἐξέλεξε τὸν ἀναρμοδιώτατον, τὸν ἐπιπολαιώτατον, τὸν φυγοπονιώτατον εἰδικὸν ὑπάλληλον, διότι ὑπὲρ τούτου ἐκλινεν ἢ πλάστιγξ τῆς συναλλαγῆς. Ὅλως δὲ ἀδικαιολογήτως καὶ ἵνα παρέρχεται πολὺτιμος χρόνος ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Πάτρας πρὸς σπουδὴν

της κατασκευής του σταφιδίνου, ως άρκος ο τύπος της πρωτεύουσης τότε έγραψεν.

Ὡς νὰ περνεῖ δὲ ἡ θεία πρόνοια ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῶν ἡμετέρων σταφιδοκτηματιῶν, διὰ νὰ ὑπενθυμηθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὸ ποῖόν τοῦ ὑπαλλήλου τούτου καὶ γενῆ ἔγκαιρος ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ δι' ἑτέρου, διεβιβάσθησαν ἐκ Πατρῶν αἱ ὑπὸ τούτου ἐκτεθεῖσαι ἐκεῖ ἀλλόκοτοι γινῶμαι καὶ πληροφορίαι περὶ τῆς οἴνοπαραγωγῆς τῆς Ῥουμανίας, ὧν ἡ ἀνακρίβεια καὶ ἡ ἐπιπολαιότης ἐξηλέγχθησαν δεόντως ἐν ἄρθρῳ δημοσιευθέντι ἐν τῇ «Ἀκροπόλει» τῆς 23 παρελθόντος Μαρτίου. Ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἠύδωκε νὰ μεταβάλῃ γνώμην, μὴ συγκινούμενον φαίνεται ἐκ τόσῳ ἀσημάντων ζητημάτων.

Ἐκτοτε παρήλθον δύο μῆνες, αἱ δὲ ἀνυπομόνως ἀναμενόμεναι «Ὁδηγίαι» ἐξηκολούθουν κυοφορούμεναι, μέχρις οὗ οἱ ἐν Ῥουμανίᾳ ἐπιχειρηματῆαι, ἀπαυδήσαντες ν' ἀναμένωσιν αὐτάς, ἀπετάθησαν εἰς Γαλλίαν, ὅθεν ἐμίσθωσαν εἰδήμονα τεχνίτην καὶ ἐπρομηθεύθησαν τ' ἀναγκαῖα ὄργανα. Ἀλλ' ἡ Ῥουμανικὴ κυβέρνησις, κατ' ἀνταπόκρισιν τῆς «Ἀκροπόλεως», χάριν εἰς τὴν δυστοκίαν τῶν πολυθρυλλήτων τούτων «Ὁδηγιῶν», λαβοῦσα γνώσιν τῶν μελετωμένων, ἀπηγόρευσε τὴν κατασκευὴν σταφιδίου.

Ἐπὶ τέλους, καὶ κατόπιν ἑορτῆς, αἱ λησμονηθεῖσαι πλέον «Ὁδηγίαι» τοῦ Ὑπουργείου εἶδον τὸ φῶς περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Μαΐου.

Ἀντίτυπον αὐτῶν ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς: εἶνε τεῦχος ἐξ 22 ἐντύπων σελίδων εἰς μικρὸν ὄγδοον, πρὸς σύνταξιν καὶ ἐκτύπωσιν τῶν ὁποίων ἐδέησε νὰ παρέλθωσι πλέον τῶν δύο μηνῶν καὶ ν' ἀπόσχῃ τῆς κανονικῆς του ὑπηρεσίας ἐπὶ ὅλον δίμηνον ὁ συντάξας αὐτάς ὑπάλληλος, διότι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δὲν παρέδιδε τὸ μάθημα αὐτοῦ εἰς τὸ ἐνταῦθα γεωργικὸν σχολεῖον ἐνθα εἶνε διωρισμένος.

Πᾶς τις βεβαίως θὰ ὑποθέσῃ ὅτι αἱ «Ὁδηγίαι» αὗται, καὶ ἕνεκα τοῦ ἐπισήμου αὐτῶν χαρακτήρος, καὶ ἕνεκα τοῦ σκο-

ποῦ δι' ὃν συνετάχθησαν, καὶ ἕνεκα τοῦ διμήνου χρονικοῦ διαστήματος, ὅπερ κατηναλώθη ἀποκλειστικῶς πρὸς σύνταξιν καὶ ἐκτύπωσιν αὐτῶν, θὰ εἶνε πρότυπον σαφηνείας καὶ ἀκριβείας. Ἀπάτη! Τὸ δημοσίευμα τοῦτο, τοῦ ὁποίου πολλὰ ἀντίτυπα ἐπιστάλησαν, ἤδη διὰ τῶν ἡμετέρων προξενικῶν ἀρχῶν πρὸς τοὺς ἐν Ῥουμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀνατολῆς ἐπιχειρηματίας, ὅπως διὰ τοῦ πρακτικωτέρου τάχα τρόπου διδαχθῶσιν οὗτοι τὴν κατασκευὴν οἴνου ἐκ σταφίδος, εἶνε ἀληθὲς ἔκτρομα πολυχρονίου δυστοκίας, προελθούσης ἐκ τῆς ἀγνοίας τῶν πραγμάτων, τῆς φυσικῆς φυγοπονίας καὶ τῆς οὐχὶ καλῆς πίστεως τοῦ δήθεν κυοφορήσαντος καὶ τεκόντος αὐτό· εἶνε ὑπεβολιμαῖον καὶ παρέγγραπτον προῖόν, διότι εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον κακὴ μετάφρασις γαλλικοῦ ἐγχειριδίου πρὸ πολλοῦ δημοσιευθέντος καὶ λησμονηθέντος ἤδη, ἀγνώστου δὲ εἰς τοὺς πολλούς. εἶνε μετάφρασις τῆς τρίτης ἐκδόσεως (*) τοῦ Manuel du fabricant de vins de raisins secs, ὑπὸ P. Debort, ἧς ἐτηρήθη καὶ ἡ διαίρεσις τῆς ὕλης. Πρὸς πλείωσιν δὲ τούτων ἀντιπαραθέτομεν ἐνταῦθα χωρῖα τινὰ τῆς τε μεταφράσεως καὶ τοῦ γαλλικοῦ κειμένου.

ΛΙΥΠΙΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΤΩΝ ΕΣ. ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙΣΑΙ

ΟΔΗΓΙΑΙ
ΠΡΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΝ ΣΤΑΦΙΔΙΟΥ
ὑπὸ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΟΒΕΡΔΟΥ

MANUEL
DU FABRICANT DE VINS
DE RAISINS SECS
par P. DEBORT

Σελ. 11. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ ἀέριον τοῦτο (τὸ ἀνθρακικὸν ὄξύ) εἶνε βαρύτερον τοῦ ἀέρος, δυσκόλως δύναται νὰ διασχετευθῇ διὰ τῶν ἄνωθεν τῆς

Σελ. 9. Le gaz acide carbonique, plus lourd que l'air, a de la peine a s'echapper par les ouvertures des fenetres situees au ni-

(*) Ἐδέησε νὰ σημειώσωμεν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐκδόσεως, διότι ὁ εἰδὸς οὗτος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσπερικῶν καὶ ἄλλοι, προκειμένου περὶ πέρονοςπόρου, προσεπάθησε νὰ διεκφυγῇ τὸν αὐστηρὸν ἔλεγχον, καταφυγὼν εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἐκδόσεων.

κάδης εύρισκομένων άνοιγμά- των. Διά τοϋτο πρέπει να πα- ρασκευασθώσιν δι' αυτό έξοδοι πλησίον τῆς τοϋ δαπέδου, έπιφανείας. Πρὸς τοϋτο άνοι- γουσι συνήθως μεταξύ δύο κλά- δων όπῆν, εκ 50 εκαστ. μήκους και 30 ύψους, ἧτις πρέπει να μένη πάντοτε άνοι- κτή και διά τῆς όποιας ρέουσι και τὰ εκ τῆς πλύσεως τῶν οίνοφόρων άγγείων προερχό- μενα ύδατα.

veau ou au dessus de la par- tie supérieure des cuves. Il faut lui ménager de nom- breuses issues à la partie de l'atelier voisine du pavé ; à cet effet, on établit entre deux cuves une ouverture de quarante à cinquante centimètres de longueur sur trente centimètres de hau- leur ; cette baie, pratiquée dans le mur, au-dessous du niveau du fond des cuves, doit demeurer constam- ment ouverte pour l'écou- lement continu du gaz mé- phitique et des eaux de la- vages.

Σελ. 11. Μεγάλη πρέπει να δοθῆ προσοχή όπως τὸ κα- δαστάσιον διατηρεῖται καθα- ρώτατον δι' άφθόνων και επκα- ναλαμβανομένων πλύσεων τῶν έσωτερικῶν και έξωτερικῶν τῶν κάδων, τῶν έργαλείων εν γένει ως και τοϋ δαπέδου τοϋ καθοστασίου πανταχοϋ όπου έτέθη ἢ άπλως έπεσεν ύγρὸν πρέπει να διέλθῃ τὸ σάρωθρον ἢ ἡ ψήκτρα όπως προληφθῆ κατὰ ανάπτυξις ζύμης κακῆς φύ- σεως.

Σελ. 9 και 10. La plus grande propreté doit régner dans tout l'atelier de fer- mentation ; des lavages fré- quents et copieux sont in- dispensables pour le netto- yage intérieur et extérieur des cuves, des ustensiles et du pavé de l'atelier. Le balai, la brosse et l'eau doi- vent passer sur toutes les surfaces souillées par du li- quide fermenté. Sans cette précaution, les ferments malsains, qui pullulent dans l'asino, s'implantent dans

l'atelier et engendrent des fermentations vicieuses.....

Σελ. 12. Ἡ μεγάλη βιο- μηχανία ζητεῖ τὴν κίνησιν τῶν άντλιῶν τῶν χρησιμευουσῶν πρὸς άντλησιν τοϋ ύδατος, με- τάγγισιν τοϋ οἴνου κτλ. εκ τῆς άτμομηχανῆς ἧτις παρέχει και τὸν άναγκαῖον, άτμὸν διά τὴν θέρμανσιν τοϋ ύδατος τῶν κά- δων, και διά τὴν πλύσιν τῶν οίνοφόρων δοχείων.

Ἐάν ἡ σπουδαιότης τῆς πα- ραγωγῆς εἶνε μικροτέρα και τὸ άντλούμενον ύδωρ δέν εύρίσκε- ται εἰς μέγα βάθος, τότε δυ- νάμεθα να χρησιμοποιήσωμεν τὰς χειρῶν άντλίας διά τὸ ύδωρ.

Σελ. 12. Ἔτεροι συσκευαί άναγκαῖαι εἶνε αἱ άντλῖαι. Πρὸς άντλησιν και ύψωσιν τοϋ ύδατος μεταχειρίζονται άνωρ- ροφητικὰς ήμα τε και κατα- θληπτικὰς άντλίας. Εξ όρει- χάλκου έχούσας σωλῆνας εκ χαλκοϋ.

Πρὸς μετάγγισιν τοϋ οἴνου κατάθλιψιν αὐτοϋ εντός τῶν ἡθμῶν ἢ όπου άλλαχοϋ, με- ταχειρίζονται μικρὰς άντλίας, αξίας 100 φραγ. και άνω, φερούσας μακροὺς σωλῆνας τοϋ ενὸς τῶν όποίων τὸ άκρον προ- σαρμόζεται εἰς τὴν στρόφιγγα

Σελ. 11. La grande in- dustrie demande la force motrice à la machine à va- peur. Les petites fabriques font mouvoir à bras d'hom- me les pompes et le bro- yeur.

La machine à vapeur forme non seulement la force motrice nécessaire, mais encore le calorique pour chauffer l'eau.

Si l'on n'est pas obligé de puiser l'eau à une grande profondeur, la force méca- nique dont on a besoin n'est pas considérable.....

Σελ. 12. Pompes. — Pour pomper et élever l'eau à la hauteur nécessaire, on emploie des pompes aspi- rantes et foulantes en bronze avec tuyaux en cuivre.

Le soutirage des vins s'o- père à l'aide d'une pompe adaptée à la cuve qu'il s'a- git de vider et refoulant le liquide vers les filtres et partout où il est nécessaire de l'envoyer.

τῆς κἀδῆς, τῆς παρεχούσης τὸ ὑγρὸν (*).

Νομίζομεν ὅτι τὰ παραδείγματα ταῦτα εἶνε ἱκανῆ ὅπως καταδειχθῆ ἡ λογοκλοπία. Ἄλλως ὁ στενὸς χώρος τῆς «Ἐλληνικῆς Γεωργίας» δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀνατύπωσιν τοῦ «Ἐγχειριδίου» τοῦ Dehort, εἰς ἣν περίπου θὰ καταλήγομεν, ἐὰν ἐπρόκειτο ν' ἀντιπαράθεσωμεν πάντα τὰ χωρία τὰ στρεβλῶς κατὰ τὸ πλεῖστον μεταφρασθέντα καὶ τὰ ἰδιοποιηθέντα ὑπὸ τοῦ συντάξαντος τὰς «Ὁδηγίας πρὸς κατασκευὴν σταφιδίτου», διότι ἐκ τῶν 22 σελίδων τῶν «Ὁδηγιῶν» τούτων, βεβαίως αἰετοῦσιν εἶνε ἰδιοποίησις ὁλοκλήρων παραγράφων τοῦ «Ἐγχειριδίου» τοῦ Dehort. Ἄλλ' οὔτε θὰ ἐπιτρέπετο ἡμῖν ἀζημιώτως ἡ ἀνατύπωσις τοῦ συγγράμματος τούτου, ἀφ' οὗ εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ διατυποῦται ἡ ἀπαγόρευσις — Tous droits réservés et reproduction interdite —. Ἀποροῦμεν δὲ πῶς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸ ὁποῖον ὄφειλε νὰ γινώσκῃ τὸ ποῖόν τοῦ ὑπαλλήλου εἰς ὃν ἠναγκάσθη ν' ἀναθέσῃ τὴν σύνταξιν τῶν «Ὁδηγιῶν», διέταξε τὴν ἐκτύπωσιν αὐτῶν, ἀνευ προηγουμένης ἐξελέξεως καὶ ἐρεύνης, καὶ δὲν ἐφόβηθῃ πιθανὴν αἰτησὶν θεραπείας περὶ ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους διαρπαζομένου Γάλλου ἢ ἄλλου συγγραφέως.

Φαίνεται ὅτι ὁ κ. ὑπουργὸς, ὢν γινώσκων τῆς διαδικασίας τῶν κοιούτων ὑποθέσεων, καὶ μὴ δίδων σημασίαν εἰς τὸ ἠθικὸν μέρος αὐτῶν, θεωρεῖ τὰς ἐνδεχομένας διαμαρτυρίας τῶν συγγραφέων διὰ τὴν διαρπαζομένην αὐτῶν διανοητικὴν περιουσίαν ὡς ἀβασίμους καὶ ἐπομένως ὑπὸ ὑλικὴν ἐποψὴν ἀκινδύνους διὰ τὸ Δημόσιον· διὰ τοῦτο λοιπὸν θὰ διετάχθῃ ἢ ἀνευ προηγουμένης ἐξελέξεως δημοσίευσις τῶν ἀμφισβόλου κυριότητος καὶ προελεύσεως «Ὁδηγιῶν πρὸς κατασκευὴν σταφιδίτου».

Ἄλλὰ μήπως μόνον διότι εἶνε προϊόν λογοκλοπίας δεόν νὰ θεωρηθῆ ἀξιόμιμνον τὸ ἐπίσημον τοῦτο δημοσίευμα τοῦ

(*) Ἐὰ χωρία ταῦτα μετετυπώθησαν ἐνταῦθα ἀκριβῶς ὡς ἔχουσιν ἐν ταῖς «Ὁδηγίαις», διατηρηθῆσιν καὶ αὐτῆς εἰς τῆς στίξεως τοῦ κειμένου.

Ὑπουργείου; Ὁ συρράφης τὰς «Ὁδηγίας» θέλων νὰ συντάμῃ τὸ ἔργον τοῦ Dehort καὶ μὴ δυνάμενος δι' ἐνδελεχοῦς καὶ ἐπισταμένης μελέτης νὰ χωνεύσῃ αὐτὸ καὶ ν' ἀποδώσῃ τὴν ἐννοίαν αὐτοῦ μνημονεύων συγχρόνως τὴν πηγὴν, προσπαθῶν δὲ νὰ καλύψῃ ὅσον ἔνεστι ἀσφαλέστερον τὴν ἰδιοποίησιν ξένων γνώσεων, ξένων φράσεων, ξένης περιουσίας, κατέφυγεν εἰς μεταθέσεις καὶ τροποποιήσεις χωρίων καὶ παρενθέσεις γνομῶν καὶ πληροφοριῶν ποτὲ μὲν γελοίων ποτὲ δὲ ἀναληθῶν καὶ ποτὲ ἐσφαλμένων. Οὕτω, κατέστησε μὲν ἀγνώριστον τὸ κείμενον εἰς τοὺς μὴ εὐχερῶς δυνάμενους νὰ ἐξελέγξωσι τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ συγχρόνως τὸ ἐξήμβλωσε πρὸς μεγίστην βλάβην τοῦ συνόλου, πρὸς ἐπισκῆτισιν καὶ οὐχὶ πρὸς διὰφώτισιν τῶν ζητησάντων τὰς «Ὁδηγίας πρὸς κατασκευὴν σταφιδίτου»· αὐταὶ ὡς ἐδημοσιεύθησαν ἀποτελοῦσιν ἀχώρευτον ὄλην, ἐν πολλοῖς μὲν ἀκατάληπτον, ἐν πολλοῖς δὲ σφαλματώδη. Πρὸς πίστωσιν δὲ τούτου ἐξετάσωμεν δύο ἢ τρία τοιαῦτα χωρία.

Οὕτω ἐν σελ. 3 τῶν «Ὁδηγιῶν» τοῦ Ὑπουργείου λέγεται ὅτι, ὅτε ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος ἐν Ἑλλάδι ὑπερέβαινε τὰς 200 δραχμὰς κατὰ χιλιόλιτρον, ὁ κοινὸς γαλλικὸς οἶνος ἐτιμᾶτο 15 ἕως 20 φράγκα ἀνὰ ἑκατόλλιτρον. Τοῦτο εἶνε ἀνακριβέστατον, ὡς δύναται τις νὰ βεβαιωθῆ ἀναδιφῶν τὰ τιμολόγια τοῦ Moniteur Vinicole τοῦ 1889—91, ὅτε οἱ κοινὸι γαλλικοὶ οἶνοι ἐσημειοῦντο ὡς τιμώμενοι μεταξὺ 30 καὶ 40 φράγκων κατὰ ἑκατόλλιτρον καὶ ὅτε ἡ σταφίς παρ' ἡμῖν ἐπωλεῖτο πρὸς 200 περίπου δραχμὰς κατὰ χιλιόλιτρον.

Ἐν σελ. 5 λέγεται ὅτι «Ἡ σταφίς ἐμπεριέχει τὰ αὐτὰ στοιχεῖα οἷου καὶ ἡ σταφυλὴ ἐξαιρέσει τοῦ ὕδατος ἑξατμισθέντος κατὰ τὴν ἀποξηράνσιν τῆς». Ἄλλ' ἀφ' ἑτέρου ἐν σελ. 15 βεβαιοῦται ὅτι: «Ἡ σταφίς ἔχει τὴν αὐτὴν οἶον καὶ ἡ νωπὴ σταφυλὴ σύνθεσιν ἐκτός τοῦ ὕδατος ὅπερ ἐξητημίσθη κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀποξηράνσεώς της καὶ τῆς χρωστικῆς ὕλης ἧτις κατὰ μέγα μέρος κατεστράφη κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον». Ὁ ἀναγινώσκων τὰ δύο ταῦτα χωρία βεβαίως θὰ εὔρεθῆ εἰς πολὺ

σακχάρου, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῆς σακχάρου καὶ ποτὲ ἀπὸ τῆς σακχάρου.

Τὸ ἔτερον τῶν σκελῶν τοῦ περιέργου τούτου ἐργαστασίου συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ ἑτέρου διὰ θυροῦ· ἔχει δὲ ὑποθέτομεν, τέσσαρας γωνίας, καὶ ὁμῶς εἰς τὰς α' ὀδηγίας», μόνον δύο μνημονεύονται, διότι λέγεται ὅτι αἰς τὴν κάτω γωνίαν εὐρίσκοντο τοποθετημένοι οἱ ἥθμοι καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι γωνίαν ὑπῆρχε κατάλληλον δωματίον μετὰ διάφορα οἰνολογικὰ ἐργαλεῖα πρὸς ἀναλύσεις (II)». Τώρα ποία ἐκ τῶν τεσσάρων γωνιῶν εἶνε ἡ ἐξάτω καὶ ποία ἡ ἀπέναντι; ὑποθέτομεν ὅτι θὰ ἐξηγήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν εἰς τοὺς ἐν Ῥουμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀνατολῆς ὁμογενεῖς βιομηχανοὺς διὰ νεωτέρων ὀδηγιῶν.

Ἄλλ' αἱ νεώτεροι αὗται ὀδηγίαι ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ προέρχωνται ἐκ λογοκλοπίας καὶ ὅτι πρωτίστως θὰ ᾔνεν σαφέστεραι, μεθοδικώτεροι, ἀνθρωπινώτεροι ὑπὸ πάντων ἐποψιν, ὅπως οἱ ζητήσαντες αὐτὰς δυνηθῶσι νὰ τὰς ἐννοήσωσι καὶ τὰς ἐφαρμόσωσι πρὸς ἴδιον ἑκυτῶν ὄφελος καὶ πρὸς ὄφελος τῆς ἡμετέρας γεωργικῆς παραγωγῆς, ἥς τὴν μέριμναν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν συμπεριέλαβε μετὰ τῶν κυριωτέρων ἐκμεταλλευσίμων εἰδῶν πρὸς ἄγραν ψήφων, ἀπόκτησιν φίλων καὶ ἐξοικονόμησιν καὶ ἱκανοποίησιν ἀνθρώπων τοῦ κόμματος. Αὗται εἶνε αἱ ἀληθεῖς ὑπὲρ τῆς γεωργίας ἐνέργειαι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΣΑΠΩΝΟΣ

ὑπὸ I. ΤΡΙΚΑΛΙΑΝΟΥ

Ἐπιμελητοῦ τοῦ Χημείου τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

(Συνέχεια: Βλέπε προηγούμενον τεύχος σελ. 246).

Σάπων δι' ἐλαϊκοῦ ὀξέος. — Εἰς τὴν σύστασιν τῆς βιομηχανίας τῶν στεατικῶν λαμπάδων τὸ ἐλαϊκὸν ὀξύ, ὅπερ πα-

ρίχεται ὡς δευτερεῖον προϊόν, ὑπῆρξε μέγα πρόσκοιμα, καθότι οὐδεμίαν εἶχε χρῆσιν. Οἱ Alcan καὶ Peligot εἶχον ὑποδείξει τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὀξέος τούτου διὰ τὴν λίπανσιν τῶν μαλλίων, ἀλλ' αἱ καταναλισκόμεναι ποσότητες ἦσαν πολὺ περιορισμέναι. Ὁ Milly μὴ δυνάμενος νὰ εἰσαγάγῃ τὴν χρησιμοποίησιν τούτου παρὰ τῆς σαπωνοποιεῖς, οἵτινες εἶχον συνηθίσει νὰ μεταχειρίζονται ἔλαια οὐδέτερα, ἀπεφάσισε νὰ ἰδρῶσαι σαπωνοποιεῖον, δι' ἐπιμόνων δὲ προσπαθειῶν κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ τὸν δι' ἐλαϊκοῦ ὀξέος σάπωνα, γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα σάπων τοῦ ἀστέρος. Ὁ σάπων οὗτος μετ' οὐ πολὺ συνηγωνίθη μετὰ τὸν σάπωνα τῆς Μασσαλίας, σήμερον δὲ ἐκτιμᾶται τοσοῦτον ὑπὸ τῶν πλυντριῶν, ὥστε πληρῶνεται ἀκριβώτερον τοῦ σάπωνος τῆς Μασσαλίας. Ἡ κατασκευὴ τοῦ δι' ἐλαϊκοῦ ὀξέος σάπωνος ἔλαβε καταπληκτικὴν ἐξέπλωσιν, καθότι ἀναγκαίως συνδέεται μετὰ τὴν βιομηχανίαν τῆς κατασκευῆς τῶν στεατικῶν λαμπάδων.

Ὁ δι' ἐλαϊκοῦ ὀξέος σάπων, ἢ σάπων δι' ἐλαϊνης, παρασκευάζεται διὰ τοῦ ἀκτεργέστου ἐλαϊκοῦ ὀξέος, ὅπερ λημβάνεται ὡς δευτερεῖον προϊόν τῆς κατασκευῆς τῶν στεατικῶν λαμπάδων, ἐὰν μεταχειρισθῶμεν ἄσβεστον διὰ τὴν σαπωνοποίησιν τοῦ στέατος καὶ τοῦ φοινικελαίου. Τὸ δι' ἀποστάξεως λαμβανόμενον ἐλαϊκὸν ὀξύ εἶχε ὀλιγώτερον κατάλληλον διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σάπωνος. Τὸ ἐλαϊκὸν ὀξύ μεταβάλλεται εἰς σάπωνα εἴτε διὰ τοῦ ἀνθρακικοῦ νατρίου, εἴτε διὰ τοῦ καυστικοῦ νάτρου. Ἡ πρώτη μέθοδος παρουσιάζει τὸ ἄστοπον ὅτι παράγεται ἐνεκεν τῆς ἐκλύσεως τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἰσχυρὸς ἀναβρασμός, ὅστις παρασύρει εὐκόλως τὴν ὑψωσιν τῆς μάζης ἀνωθεν τῶν λέβητων. Κατὰ τὸν Pitman τὸ ἐλαϊκὸν ὀξύ δεόν νὰ μεταβληθῇ διὰ θερμάνσεως εἰς σάπωνα μετὰ ξηροῦ καὶ χρυσταλλικοῦ ἀνθρακικοῦ νατρίου. Ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται ἐντὸς λέβητος, ὅστις θερμαίνεται διὰ γυμνοῦ πυρός, ἢ κάλλιον ἐντὸς λέβητος ὅστις φέρει ἐξαφριστήρα τοῦ Morfil. Διὰ τῆς συσκευῆς ταύτης ὁ λέβηθς θερμαίνεται δι' ἀτμοῦ φερομένου διὰ τῶν σωλήνων τοῦ ἐξαφριστήρος, ταύτοχρόνως δὲ ἀνακυλᾶται

ἢ μᾶζα. Πληροῦμεν τὸν λέβητα μέχρι τοῦ ἑνὸς τρίτου δι' ἐλαϊκοῦ ὀξέος καὶ θερμαίνομεν κατόπιν προσθέτομεν 5% ρητινῆν — Διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς σάπωνας δὲν προσθέτομεν ρητινῆν — Ἄμα ἡ ρητινῆ διαλυθῆ ἐντελῶς ἐντὸς τοῦ ἐλαϊκοῦ ὀξέος, προσθέτομεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν κόνιν τοῦ ἀνθρακικοῦ νατρίου, ταυτοχρόνως δὲ θέτομεν εἰς κίνησιν τὸν ἐξαφριστήρα καὶ θερμαίνομεν. Ἄμα προστεθῆ ἡ ἀναγκαιούσα ποσότης σόδας καὶ παύσῃ ὁ ἀναθρασμός, ἡ δὲ μᾶζα τελεῖται ἐν ἡρεμίᾳ, μεταφέρομεν ταύτην ἐντὸς θήκης, ἐνθα δι' ἀποψύξεως λαμβάνει σύστασιν στερεοῦ σάπωνος. Ὄπότεν μεταχειρίζομεθα καυστικὸν νάτρον, προσθέτομεν πρῶτον ἐν τῷ λέβητι τὸ ψμῖον τῆς ἀναγκαιούσης ἀλυσίας (20 ἢ 25 Baumé εἰδ. β. 1,15 μέχρι 1,20) καὶ θερμαίνομεν μέχρι ζέσειως. Προσθέτομεν κατόπιν τὸ ἐλαϊκὸν ὄξύ ἀνακυκῶντες. Ἄμα ὁ σχηματισμὸς τῆς πάστας τελειώσῃ, ἐξακολουθοῦμεν τὴν ζέσιν, προσθέτοντες νέαν ποσότητα ἀλυσίας μέχρις οὗ χωρισθῆ ὁ σάπων, ταύθόπερ διευκολύνεται πολὺ τῇ προσθήκῃ μαγειρικοῦ ἁλατος.

Σάπωνες δευτέρας ποιότητος ἢ σάπωνες δι' ἀνακυκλήσεως (παραγεμιστοί). — Ἡ ιδιότης ἢν κέκτηται ἡ πάστα τοῦ δι' ἀλυσίας καυστικοῦ νάτρον παρασκευασθέντος σάπωνος τοῦ νὰ συγκρατῆ ποσότητά τινα ὕδατος, χωρὶς τοῦτο νὰ βλάβῃ οὐσιωδῶς τὴν ὄψιν τοῦ σάπωνος, ἢ ἐπιθυμία τοῦ κοινοῦ τοῦ νὰ προμηθεύεται τὸν σάπωνα εὖ ἔχει ἀνάγκη ἐσφ τὸ δυνατόν εἰς τιμὰς κατωτέρας, ἠνάγκασε τοὺς κατασκευαστὰς σάπωνος νὰ κατασκευάζωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σάπωνας παραγεμιστοὺς καὶ σάπωνας δευτέρας ποιότητος. Οἱ παραγεμιστοὶ λεγόμενοι σάπωνες δὲν περιέχουσι τὴν ἀρκουσαν ποσότητα θαλασίου ἁλατος πρὸς ἐντελῆ χωρισμὸν τῆς κατωτέρας ἀλυσίας ἐκ τῆς πάστας τοῦ σάπωνος, κατὰ συνέπειαν ὅπαν τὸ περιεχόμενον τοῦ λέβητος μένει μεμιγμένον καὶ πωλιῖται ὡς σάπων. Ἐπειδὴ ἢ εἰς τὸν σάπωνα παρεοδύσασα κατωτέρα ἀλυσία συνίσταται κυρίως ἐξ ὕδατος, πλὴν τῆς γλυκερίνης καὶ τῶν ἀλάτων, τὸ ὕδωρ εἶνε κατὰ συνέπειαν ἢ οὐσία διὰ τῆς ὁποίας ὁ κατασκευαστὴς σάπωνος ζητεῖ νὰ ἰσοσταθμίσῃ τὴν μεγάλην τι-

μὴν τῶν λιπαρῶν οὐσιῶν. Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ σάπωνος ἐν προσφάτῃ κατάστασει εἶνε καθ' ὁλοκλήριον σκληρὸν καὶ ξηρὸν, ἐνίκεν δὲ τῆς μικρᾶς ποσότητος τῶν λιπιδῶν οὐσιῶν ὡς μεταχειρίζονται διὰ τὴν κατασκευὴν του, εἶνε σχετικῶς ἐφθηνότερον τοῦ σάπωνος τῆς πρώτης ποιότητος. Δυνάμεθα νὰ παραγάγωμεν ἐξ 100 χιλιογράμμων λιπιδῶν οὐσίας 300 χιλιογράμματα σκληροῦ σάπωνος. Ἄν καὶ οἱ σάπωνες οὗς σήμερον ἀπαντῶμεν εἰς τὸ ἐμπόριον δὲν εἶνε τόσῳ πολὺ παραγεμιστοί, οὐχ ἤττον ὅμως παράγωγῃ 200 μέχρι 220 μερῶν προσφάτου σάπωνος ἐξ 100 μερῶν λιπιδῶν εἶνε ὅλως συνήθης. Τὸ κοκκέλαιον ἰδίως, ὅπερ ἀπὸ τοῦ 1830 εὕρισκται μέγιστην ἐφαρμογὴν εἰς τὰ γερμανικὰ σαπωνοποιεῖα, εἶνε κατάλληλον διὰ τοὺς παραγεμιστοὺς σάπωνας, καθότι παρέχει καὶ εἰς τὰ ἄλλα λίπη τὴν ιδιότητά νὰ σχηματίζωσι τοιοῦτου εἶδους σάπωνας.

Ἐπειδὴ τὸ στενὸν τοῦ χώρου δὲν ἐπιτρέπει νὰ γράψωμεν καὶ περὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν τοῦ σάπωνος, ὡς λ. χ. τοῦ μαλακοῦ σάπωνος, τοῦ ἱαματικοῦ σάπωνος, τοῦ σάπωνος τῆς πολυτελείας, παραπέμπομεν τοὺς βουλομένους νὰ λάβωσι γνῶσιν περὶ τῆς κατασκευῆς τούτων εἰς εἰδικὰ συγγράμματα.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Τεύχος 4ον σελις 147 ἀντὶ ἀνθρακικοῦ νατρίου ἀνάγνωθι ἀνθρακικοῦ καλλίου.

Η ΦΥΛΛΟΞΗΡΑ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ὡς γινώστον πᾶσαι καὶ ἀμπελοφόροι χῶραι τῆς Εὐρώπης, ὡς καὶ αἱ παρὰ ταύτην Μικρὰ Ἀσία καὶ βόρειος Ἀφρική, εἶνε ἀπὸ πολλοῦ προσβεβλημένοι ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας. Ἐξαιρέσειν ἀποτελεῖ ἢ Ἑλλάς, ἥτις παρὰ τὴν οὐχὶ βεβαίως εὐρυθρον διολκῆσιν αὐτῆς, κατώρθωσε νὰ προφυλάξῃ μέχρι τοῦδε τοὺς ἀμπελώνας τῆς ἀπὸ τῆς ἀθεραπεύτου ταύτης νόσου.

Εἰς τίνα ὀφείλονται τὰ ἐγκαίρως ληφθέντα κατάλληλα προφυλακτικὰ μέτρα καὶ ἢ μέχρι σήμερον αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ αὐ-

των, εἰς χώραν μάλιστα μὴ διακρινομένην ἐπὶ αὐστηρότητι περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νομοθετουμένων, ἃς εἴπωσιν ἄλλοι, ἀφ' οὗ κύριος σκοπὸς ἡμῶν ἐνταῦθα εἶνε οὐχὶ νὰ ὑποδειξώμεν αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖόν εὐρίσκεται ἡ πρόοδος τῆς φυλλοξήρας ἐν ἑκάστη ἀμπελοφόρῳ τῆς Εὐρώπης (χώρα, καὶ νὰ ὑπενθυμίσωμεν οὕτω τοῖς ἐνδιαφερομένοις τὴν ἀνάγκην τῆς διαρκοῦς καὶ αὐστηρᾶς ἐπιβλέψεως πρὸς πρόληψιν τῆς εἰς τὴν χώραν ἡμῶν εἰσβολῆς τοῦ ἀμπελοφθόρου τούτου ἐντόμου. Τὰς σχετικὰς περὶ τοῦ θέματος τούτου πληροφορίας λαμβάνομεν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἄρθρου δημοσιευθέντος ἐσχάτως ἐν τῷ *Moniteur Vinicole*.

Γαλλία. Ὑπὸ πάντων σχεδὸν εἶνε σήμερον παραδεδεγμένον ὅτι ἡ φυλλοξήρα, τὸ ἀμερικανικὸν τοῦτο ἀμπελοφθόρον ἐντομον, ἐνέσκηψε τὸ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ, δηλαδή ἐν τῇ μᾶλλον ἀμπελοφόρῳ χώρᾳ τῆς Εὐρώπης, εἰς τὴν χώραν, ὡς γνωστὸν, καὶ προξένησεν ἀνυπολογίστους ζημίας, ἐλαττώσαν τὴν ἐτησίαν οἰνοπαραγωγὴν αὐτῆς ἀπὸ 50 περίπου ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων εἰς 20 ὡς ἕγγιστα. Ἀλλ' ἡ Γαλλία, οὕσα χώρα πλουσιωτάτη καὶ ἔχουσα διοικητικὸν μὲν ὀργανισμὸν τελειότατον, διακεκριμένους δὲ ἐπιστήμονας, κατώρθωσεν ἐπὶ τριακογταετῶν ὄλην νὰ ἀντιστῇ εἰς τὸν κατὰ τῆς φυλλοξήρας ἀγῶνα, καὶ ἐπιτέλους νὰ ἐξέλθῃ νικήτρια. Ἡ περυσινὴ οἰνοπαραγωγὴ τῆς, ἀνεληθοῦσα εἰς 50,000,000 ἑκατολλίτρα, ἂν καὶ εὐνοηθεῖσα ὑπὸ ὅλως ἐκτάκτων ἀτμοσφαιρικῶν περιστάσεων, δύναται οὐχ ἥττον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπόδειξις τῆς ὀριστικῆς ἀνασυστάσεως τῶν ἀμπελώνων τῆς πολυσταφύλου ταύτης χώρας, παρὰ τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν διαρκῆ ἐπέκτασιν τῆς φυλλοξήρας. Χάρις εἰς τὴν σχεδὸν πάντοτε οἰκαιοθελῆ ὑπὸ τῶν ἀμπελοφυτῶν τῆς Γαλλίας ἐφαρμογὴν τῶν κατὰ τῆς φυλλοξήρας ἀποδειχθέντων ὡς τῶν ἀποτελεσματικωτέρων μέτρων κατωρθώθη καὶ κατορθοῦται ὁλονὲν ἡ περιστολὴ τῆς ταχείας προόδου τοῦ ἐπαράτου τούτου ἐντόμου, ἢ ὅσον ἔνεστι ἐπὶ πλεῖότερον χρόνον διατήρησις τῶν προσβεβλημένων ὑπ' αὐτοῦ ἀμπελώνων καὶ ἢ ὅσον

οἶόν τε ταχυτέρα ἀνασύστασις ἢ ἀντικατάστασις τῶν καταστρεφομένων.

Ἰσπανία. Ἡ πρόοδος τῆς φυλλοξήρας ἐν Ἰσπανίᾳ εἶνε σταθερωτάτη καὶ ταχυτάτη, ἐντεῦθεν δὲ διακινδυνεύει σπουδαίως ἡ ὑπαρξίς τῆς ἀμπελοφυτῆς τῆς χώρας ταύτης. Αἱ τελευταῖαι ἐπίσημοι ἐκθέσεις βεβαιοῦσιν ὅτι ἐκ τῶν 17,064,720 στρεμμάτων ἰσπανικῶν ἀμπελώνων, μέχρι τοῦδε πλέον τῶν 2,300,000 στρμ. προσεβλήθησαν, ἐξ ὧν 1,934,180 θεωροῦνται ὡς ἐντελῶς ἀπολεσθέντα, τὰ δὲ ὑπόλοιπα εἶνε ἢ προσβεβλημένα ἢ ὑποπτα.

Ἐὰν βασισθῶμεν ἐπὶ μέσου ὄρου τῆς κατὰ στρέμμα ἐτησίως οἰνοπαραγωγῆς τῆς Ἰσπανίας ἐξ ἑνὸς ἑκατολλίτρου καὶ 7₁₀ (ἦτοι ἐξ 130 περίπου ὀκάδων), εὐρίσκομεν ὅτι ἡ οἰνοπαραγωγὴ τῆς χώρας ταύτης παρουσιάζει ἔλλειμμα ἐκ 4 ἑκατομμυρίων ἑκατολλίτρων. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ἐκτίμησις αὕτη εἶνε λίαν μετρία.

Ἄλλ' ἐνῶ ἡ πρόοδος τοῦ κακοῦ εἶνε τόσον ταχεῖα, τὰ διατιθέμενα μέσα πρὸς ἐπίσχεσιν αὐτοῦ φαίνονται ἀνεπαρκῆ, ἢ δὲ ἀναπύστασις καὶ ἀντικατάστασις τῶν καταστρεφομένων ἀμπελώνων διὰ νέων βαίνει βραδέως.

Πορτογαλλία. Ἡ χώρα αὕτη διατελεῖ ἐν σοβαρωτέρᾳ κακστάσει ἢ ἡ γείτων αὐτῆς Ἰσπανία, τὰ δὲ πρὸς ἄμυναν αὐτῆς διατιθέμενα μέσα εἶνε ἀνεπαρκῆ.

Ἰταλία. Ἐν Ἰταλίᾳ ἡ πάλη εἶνε δραστηριωτέρα, ἀλλ' ἡ πρόοδος τοῦ κακοῦ ἐξακολουθεῖ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτάσεως ἐμπνέουσα ἀνησυχίας διὰ τὸ μέλλον τῶν ἀμπελώνων τῆς χώρας ταύτης. Αἱ ἐπαρχίαι ἐν αἷς ἡ φυλλοξήρα μᾶλλον ἐπεξέταθη εἶνε ἢ τῆς Κατάνης, τῆς Βολονίας, τοῦ Κόμου, τῆς Ῥώμης, τῆς Πίζης, τῆς Ραβέννης καὶ τοῦ Σασάριος (ἐν Σαρδηνίᾳ). Πλειότεραι τῶν εἴκοσιν ἐπαρχιῶν εἶνε ἤδη προσβεβλημένα, ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ πάντες σχεδὸν οἱ ἀμπελώνες θεωροῦνται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον φυλλοξηριῶντες.

Ἀυστροουγγαρία. Ἐνεκα τῆς βαθμιαίας ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς, τῆς ὀφειλομένης εἰς τὰς καταστροφὰς τῆς φυλλο-

ξήρας, ἡ χώρα αὕτη ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγὴν οἴνων, διευκολύνασα τὴν εἰσαγωγὴν τούτων ἰδίως ἐξ Ἰταλίας.

Ἄλλ' ἡ τὴν σπουδαιοτέραν ἀμπελουργικὴν κρίσιν διερχομένη εἶνε ἡ Οὐγγαρία, ἧς ἡ οἰνοπαραγωγὴ εἶνε ἤδη ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν καὶ τείνει νὰ ἐκμηδενισθῇ ὁλοτελῶς. Ἡ δὲ ἀντεχόντων κλημάτων ἀνασύστασις τῶν καταστραφέντων ἢ ἡ ἐμφύτευσις νέων ἀμπελώνων, μακρὰν τοῦ νὰ πληρῶσῃ τὰ κενὰ, εὐρίσκεται ἐν καταστάσει σχεδίου μᾶλλον ἢ ἐκτελέσεως· τὸ Tokay, τὸ Szogezard, τὰ περὶ τὴν λίμνην Balaton, τὸ Ermollek, ἡ Buda, τὸ Eger, πάντες αἱ ὀνομαστοὶ οὗτοι ἀμπελώνες, εἶνε σχεδὸν ὁλοσχερῶς κατεστραμμένοι. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ τῆς Οὐγγαρίας οἰνοπαραγωγὴ, ἥτις πρὸ δεκάδος ἐτῶν ἀνῆρχετο εἰς 8 ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων, κατῆλθε διαδοχικῶς εἰς 6, εἰς 4 καὶ σήμερον μόλις συμποσούται εἰς 800,000 ἑκατολλίτρων. Ἐν τῇ κυρίως Αὐστρίᾳ ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς διαμερίσμασι τῆς Αὐτοκρατορίας ταύτης, αἱ πρόοδοι τοῦ ἐντόμου εἰσὶ βραδύτεραι μὲν, ἀλλ' οὐχ ἥττον σπουδαιόταται.

Γερμανία. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν Γερμανίᾳ ἡ φυλλοξήρα ἐνεφανίσθη ἐπανελημμένως εἰς τοὺς ὀνομαστοὺς ἀμπελώνας τοῦ παρὰ τὸν Ῥῆνον Saint-Goar, ἐνθα τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνεκαλύφθησαν ἐκ νέου πολλαὶ φυλλοξηρικαὶ ἐστῖαι. Πρὸς τούτοις βεβαιούται ἡ αὐξήσις τοῦ κακοῦ καὶ ἐν Σαξωνίᾳ, ἐν Βυρτεμβέργῃ ὡς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κυριωτέροις οἰνοφόροις διαμερίσμασι τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἐν Ἀλσακίᾳ καὶ Λωρραίνῃ ἡ φυλλοξήρα δὲν φαίνεται ποιήσασα προόδους ἐφίτος. Οὐχ ἥττον πέρυσι νέαι τινὲς ἐστῖαι ἀνεκαλύφθησαν εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπαρχίας ταύτας.

Ἑλβετία. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐστιῶν ἠλαττώθη ἐν τοῖς καντονίοις τῆς Ζυρίχης καὶ τοῦ Neuchatel· ἀλλ' ἠύξησεν ἐν τοῖς καντονίοις τοῦ Vaud καὶ τῆς Γενεύης. Ἐντούτοις ἡ ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν διενεργουμένη σύντονος καὶ ἐπιτυχὴς ἀντίστασις κατὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ κακοῦ ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐξακολου-

θήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον παρέχουσα τὰ αὐτὰ εὐχάριστα ἀποτελέσματα.

Ῥωσία. Ἐν Ῥωσίᾳ ἀπὸ τοῦ 1891 ἡ φυλλοξήρα μετεδόθη ἐπὶ μεγίστης ἐκτάσει, ἰδίως ἐν τῷ κυβερνείῳ τοῦ Kurlais· τῷ 1892 καὶ 1893 νέαι ἐστῖαι ἐβεβαιώθησαν καὶ ἐν τῷ κυβερνείῳ τούτῳ ὡς καὶ ἐν τῷ τῆς Ὀδησοῦ.

Ῥουμανία. Ἐν Ῥουμανίᾳ ἡ πρόοδος τῆς φυλλοξήρας εἶνε ταχυτάτη· ἀπὸ τοῦ 1892 ὁ ἀριθμὸς τῶν προσβεβληθέντων ἀμπελώνων ἐπολλαπλασιάσθη. Τῷ 1893 ἡ χώρα αὕτη ἠρίθμει 1,815,650 στρέμματα ἀμπελώνων, ἐξ ὧν 331,124 ἦσαν προσβεβλημένα.

Σερβία. Ἡ κατάστασις δὲν εἶνε εὐαρεστοτέρα ἐν Σερβίᾳ. Ἡ ὀλικὴ ἐπιφάνεια τῶν ἀμπελώνων ἐν τῷ βασιλείῳ τούτῳ ἀνέρχεται εἰς 433,040 στρέμματα, ἐκ τῶν ὁποίων 99,598 δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐντελῶς κατεστραμμένα, 112,598 εἶνε προσβεβλημένα καὶ 220,850 μόνον μένουσιν ἀπρόσβλητα.

Βουλγαρία. Ἡ Βουλγαρία εἶνε ὡσαύτως ἰκανῶς προσβεβλημένη.

Τουρκία. Ἐν Τουρκίᾳ αἱ πρόοδοι τῆς φυλλοξήρας εἶνε ἀρκούντως σπουδαῖαι. Ἄλλ' ἰκανῶς σπουδαῖα εἶνε καὶ τὰ ληφθέντα καὶ λαμβανόμενα μέτρα ἰδίως πρὸς διάδοσιν τῶν ἀντεχουσῶν ἀμπελώνων διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας καταστρεφόμενων.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐντομον φονεῦον τὰς μελίσσας. Τῷ κ. Κ. Ζ. Εἰς Καλάμας. Τὸ ἀποσταλὲν ἔντομον, ὅπερ φονεύει τὰς μελίσσας καὶ τὸ ὁποῖον ὀνομάζετε σκοῦρκογ, εἶνε ἀπλῶς σφήξ (σφήκα), ὅστις πράγματι ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ συλλαμβάνῃ καὶ φονεύῃ τὰς μελίσσας ὅπως ἀπορροφήσῃ τὸ μέλι ὅπερ φέρουσι. Τῶν σφηκῶν ἡ καταδίωξις πρέπει νὰ γίνεται ἰδίως τὴν ἀνοιξιν, ὅτε ὑπάρχουσι μόνον οἱ διαχειμάσαντες θήλεις, οἵτινες δι'

ἐπανειλημμένων ὠστοκιῶν καταρτίζουσι πολυπληθεστάτας ἀποικίας. Τῶν σφηκῶν αἱ προσβολαί, τόσον κατὰ τῶν μελισσῶν ὅσον καὶ κατὰ τῶν ὀπωρῶν, γίνονται καταφανεῖς ἰδίως κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον—Ἰβριον, διότι κατὰ τὸ τετράμηνον τοῦτο διάστημα εἶνε καὶ πολυπληθέστερα τὰ ἔντομα ταῦτα. Ὡστε ἡ καταστροφή ἐκάστου σφηκὸς τὴν ἀνοιξιν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν ἐξόντωσιν ἑκατοντάδων τοιούτων καὶ ἐπομένως τὴν πρόληψιν τῶν μεγάλων ζημιῶν ἃς οὗτοι θὰ ἐπροξένουν κατὰ τὸ θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον. Καταδιώκονται δὲ καὶ φονεύονται οἱ σφήκες τὴν ἀνοιξιν εὐκόλως, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ πτήσις αὐτῶν εἶνε βαρεῖα καὶ βραδεῖα. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συμβουλεύουσι προσέτι νὰ κρεμῶνται ἀπὸ τῶν πρωϊμώτερον ἀνθιζόντων ὀπωροφόρων δένδρων φιαλίδια περιέχοντα οἰανδήποτε γλυκεῖαν διάλυσιν. Οἱ διαφεύγοντες τὴν τῆς ἀνοίξεως καταδίωξιν σφήκες ἀνεγείρουσι τὰς ἀποικίας των εἰς τὰς ὀπὰς τοίχων καὶ παλαιῶν οἰκοδομῶν, σπανιώτερον δὲ ὑπὸ τὸ ἔδαφος. Δέον λοιπὸν ν' ἀναζητῶμεν τὰς φωλιὰς των ταύτας ἀργὰ τὸ ἑσπέρας, ὅτε ἅπαντες οἱ σφήκες ἀπεσύρθησαν, νὰ φράττωμεν τὸ στόμιον τῆς φωλιᾶς μὲ μωσχευμένον ἐν διθειούχῳ ἀνθρακι ράκος· τὸ ὑγρὸν τοῦτο ἀναπέμπον δηλητηριώδεις ἀτμοὺς καταστρέφει τοὺς σφήκας. Ἐν ἐλλείψει τοιούτου ὑγροῦ εἰσάγομεν εἰς τὴν ὀπήν τῆς φωλιᾶς ἱκανὴν ποσότητα θείου, ὅπερ ἀνάπτομεν παραθέτοντες καὶ τεμάχιον ράκου μωσχευμένου ἐν ἐλαίῳ. Ὁ καπνὸς τοῦ θείου εἰσερχόμενος εἰς τὴν σφηκιᾶν ἀσφυκτιᾷ τοὺς σφήκας. Εἶνε προστούτοις ἀποτελεσματικὸν καὶ τὸ ἐξῆς: Ἐπὶ τῶν παρὰ τὰς κυψέλας δένδρων ἢ ἄλλων ἀντικειμένων κρεμῶμεν φιάλας περιεχούσας μέχρι τοῦ μέσου σακχαρῶδες ὑγρὸν, ὡς καὶ τιμάχιόν τινα ἢ πατος· οἱ περιπτάμενοι σφήκες πρὸς ἄγραν μελισσῶν, ἐλκυόμενοι ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τοῦ περιεχομένου τῆς φιάλης εἰσέρχονται εἰς αὐτὴν καὶ πνίγονται ἐν τῷ ὑγρῷ.

— **Φύλλα προσβεβλημένα ὑπὸ τοῦ περονοσπόρου.** *Τῷ κ. Δ. Σ. Α. Εἰς Ἰον.* Ἀπλῶς αἱ ἐρυθραὶ κηλίδες δὲν εἶνε ἀσφαλὲς γνώρισμα τῆς προσβολῆς τοῦ περονο-

σπόρου. Λάβετε ὑπ' ὄψιν τὰ περὶ τούτου γράφέντα λεπτομερῶς ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» τοῦ 1892· σελ. 263. Οὐχ ἥττον τινὰ τῶν ἀποσταλέντων φύλλων εἶνε προσβεβλημένα ὑπὸ τῆς ἀσθενείας ταύτης. Ἐχετε καὶ σεῖς αὐτοῦ σταφιδαμπέλους; Προσεβλήθητε λοιπὸν καὶ σεῖς ὑπὸ τῆς ἀσθενείας τῆς σταφιδαμπελοφυτείας;

— **Κατασκευὴ χρίσματος πρὸς ἐπίχρισιν τοῦ στομίου τῶν φιαλῶν.** *Τῷ κ. Ε. Ζ. Εἰς Σῦρον.* Διαλύομεν 100 δράμια κιτρίνου κηροῦ καὶ ἀκολούθως προσθέτομεν ἀνὰ 200 δράμια κολοφωνίου καὶ πίσσης. Εἰς τὸ μίγμα τοῦτο ἐνίστε προσθέτουσι καὶ 100 δράμια λάκας (γόμμα-λάκας), ἥτις τὰ καθιστᾷ στερεώτερον καὶ κατὰ τι διαφανές. Ὅσακις πρόκειται νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ χρίσματος τούτου λαμβάνομεν χύτραν πηλίνην ἢ σιδηρᾶν, χύνομεν ἐν αὐτῇ ποτήριον ὕδατος, εἰσάγομεν τὸ μίγμα καὶ ἀκολούθως θερμαίνομεν μέχρι διαλύσεως. Τὸ χρίσμα τοῦτο δυνάμεθα νὰ χρώματίσωμεν ἐρυθρὸν προσθέτοντες, καὶ ἀναδεύοντες καλῶς κατὰ τὴν παρασκευὴν, δέκα περίπου δράμια κρεμεζίου.

— **Κεραμόχροοι κηλίδες φύλλων μορέας.** *Τῷ κ. Κ. Β. Γ. Εἰς Βόλον.* Αἱ κατ' ἀρχὰς κεραμόχροοι καὶ ἐπὶ τέλους μελαναὶ κηλίδες αἱ παρουσιαζόμεναι ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν μορεῶν σὰς προέρχονται ἐκ τῆς προσβολῆς κρυπτογάμου φυτοῦ (*Sphaerella Mori*). Αὐταὶ σὺν τῷ χροῶν αὐξάνουσι κατὰ μέγεθος καὶ προσβάλλουσι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ φύλλου, τὸ ὅποιον φαίνεται ὡς εἰ κατὰ τόπους κεκαυμένον, δι' ὃ καὶ καλεῖται ἡ ἀσθένεια ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν *bruciatura*. Οἱ διὰ τοῦ βορδογαλλίου πολτοῦ («Ἑλλ. Γεωργ.» σελ. 273) ψεκάσμοι προλαμβάνουσι τὴν ἐπίτασιν τῆς νόσου, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ φύλλα δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιῶνται πρὸς διατροφήν μεταξοσκωλήκων ἢ ἄλλων ζῴων. Κατάλληλον ὀπωσθήποτε μέσον εἶνε ἡ διακοπὴ τῶν ποτισμάτων (ἐν τοιαῦτα γίνονται) καὶ τὰ συχνὰ σκαψίματα τοῦ περὶ τὰς μόρειας ἔδαφους. Ἡ συλλογὴ καὶ καύσις τῶν προσβεβλημένων

φύλλων εἶνε ἀποτελεσματικώτατον μέσον πρὸς πρόληψιν τῆς μεταδόσεως τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ δαπανηρόν.

— **Πόσον οἶνον δίδουσιν 100 ὀκάδες σταφυλῶν.** *Τῷ κ. Γ. Δ. Εἰς Βόλον.* Ἡ εἰς γλεῦκος καὶ οἶνον ἀπόδοσις τῶν σταφυλῶν δὲν εἶνε πάντοτε ἡ αὐτὴ, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ποικιλίας τῆς ἀμπέλου, τῆς ποιότητος τοῦ ἐδάφους, τοῦ τρόπου τῆς καλλιεργείας, τοῦ χρόνου τοῦ τρυγητοῦ, τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐσοδείας, τῶν μέσων τῆς πατήσεως καὶ τῆς πίεσεως τῶν σταφυλῶν, ὡς καὶ τῆς κατὰ τὴν ζύμωσιν θερμοκρασίας καὶ ὑγρασίας τῆς οἴναποθήκης ἐνθα θὰ διαμείνῃ ὁ οἶνος. Κατὰ μέσον ὄρον 100 ὀκάδες σταφυλῶν δίδουσιν 75 ὀκάδας νέου οἴνου καὶ 25 ὀκάδας στεμφύλων (τσιπούρων). 100 ὀκάδες στεμφύλων σύγκεινται ἐκ περίπου 94 $\frac{1}{2}$ ὀκάδων βοστρύχων, 2 $\frac{1}{2}$ ὀκάδων φλοιῶν καὶ 3 ὀκάδων γιγάρτων. Τέλος ἐξ 100 ὀκάδων νέου οἴνου μετὰ ἐν ἔτος θὰ ἐναπομείνωσιν 89 περίπου ὀκάδες, διότι ὑπολογίζουσιν 6 μὲν ὀκάδας διὰ τὴν ἐξάτμισιν, ἣν ὁ οἶνος ὑφίσταται, καὶ 5 ὀκάδας διὰ τρυγίαν (λάσπην). Μετὰ δύο ἔτη τὸ ὅλον τῆς ἀπωλείας ἀνέρχεται μέχρις 20 %.

— **Δεπιδόπτερον προσβάλλον τὴν ἄμπελον.** *Τῷ κ. Σ. Ι. Ε. Εἰς Κέρκυραν.* Τὸ προσβάλλον τὴν ἄμπελον καὶ ἰδίως τὰς ἀναδενδράδας μικρολεπιδόπτερον ἔντομον, περὶ τοῦ ὁποῦ ἐρωτᾶτε εἶνε ἡ *Ἀντισπιλος* τοῦ *Ῥιβιλλείου* (*Antispila Rivillei*), ἣτις τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1886· ἔκτοτε παρετήρησα αὐτὴν καὶ ἐν Ἀθήναις (τῷ 1892 καὶ 1893). Πύτυχως, ἐπειδὴ αἱ προσβολαὶ τοῦ ἔντομου τούτου περιορίζονται μόνον εἰς τὰ φύλλα, σπανίως δύνανται νὰ προξενήσωσι σπουδαίας ζημίας. Καταπολεμεῖται ἄλλως εὐχερῶς ἢ ἀσθένεια αὐτῆ δι' ἐπανειλημμένων ψεκασμῶν μὲ ὑγρὸν συγκείμενον ἐκ τεσσάρων μερῶν πετρελαίου καὶ τεσσάρων μερῶν σάπυκος διαλυομένων ἐντὸς ἑκατὸν μερῶν ὕδατος.

— **Περὶ ἐναποθηκεύσεως τῆς σταφίδος.** *Τῷ κ. Ν. Β. εἰς Τήνον.* Ἡ σταφίς εἰς Πάτρας καὶ Ἀίγιον ἐναποθηκεύεται εἰς ἀποθήκας πατωμένας μὲ σανίδας, εἰς δὲ τὸν σωρὸν ἐν τῇ ἀποθήκῃ δὲν δίδεται ὕψος ἀνώτερον τοῦ 1 $\frac{1}{2}$ μέτρου.

οὕτω ὁ καρπὸς δὲν πιέζεται πολὺ. Ὁ τοῖχος μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ σωροῦ ἐπεινδύεται μὲ σανίδας διὰ νὰ προφυλάσσεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τῆς ὑγρασίας. Ἀκολουθῶς ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σωροῦ στρώνεται, ραντίζεται μὲ θαλάσσιον ὕδωρ καὶ καλύπτεται μὲ καραβόπανον (τένταν). Οὕτω ὁ καρπὸς προφυλάσσεται ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοῦ σκώληκος καὶ διατηρεῖται ἐπὶ πολὺ. Πρὸς πλειοτέραν μάλιστα ἀσφάλειαν μετὰ τὴν ράντισιν διασπείρονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωροῦ φύλλα δάφνης, οὕτω δὲ ἡ σταφίς μένει ἐντελῶς ἀπρόσβλητος ὑπὸ τοῦ σκώληκος. Ἀλλ' αἱ περιποιήσεις αὗται παρέχονται μόνον εἰς τὸν πρὸς βρῶσιν καρπὸν. Ὁ κατωτέρας ποιότητος καρπὸς, ὁ προωρισμένος πρὸς οἴνοποιήσιν ἢ οἴνοπνευματοποίησησιν, δύναται νὰ ἐναποθηκευθῇ καὶ εἰς ἀποθήκην ἐστρωμένην μὲ πλάκας ἀπλῶς ὅπως δὴ ποτε ὅμως αὕτη δέον νὰ ἦνε ξηρὰ καὶ εὐάερος. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ σωρὸς δύναται νὰ λάβῃ ὕψος τριῶν ἢ τεσσάρων μέτρων—ὡς γίνεται ἐν Πύργῳ καὶ ἄλλαχού—ὅτε ὁ καρπὸς μετὰ τινα χρόνον συμπιεζόμενος, ὡς ἐκ τοῦ βάρους του, ἀποτελεῖ συμπαγῆ μᾶζαν. Ὁ σκώληξ προσβάλλει τοιοῦτον σωρὸν μόνον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἐπομένως μόνον ταύτην δέον νὰ ἐπιμεληθῆτε ραντίζοντες αὐτὴν διὰ θαλασσίου ὕδατος (1) καὶ ἐπιπάσσοντες μὲ φύλλα δάφνης. Ἰδιάζουσα προσοχὴ δέον νὰ δίδηται εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἀποθήκης, ἣτις πρέπει νὰ ἦνε ξηρὰ καὶ εὐάερος.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κουκουλόσπορος. Πολλοὶ τῶν κ. συνδρομητῶν ἐφέτος ἐνθυμήθησαν νὰ μᾶς ζητήσωσι κουκουλόσπορον τόσον ἄργα ὥστε εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπροφθάσαμεν ν' ἀποστείλωμεν. Ἐπομένως οἱ ἔχοντες ἀνάγκην τοιοῦτου διὰ τὴν ἀνατροφήν τοῦ 1895 παρακαλοῦνται νὰ μᾶς εἰ-

(1) Τοῦ θαλασσίου ὕδατος καὶ τῶν φύλλων δάφνης ποιῶσι χρῆσιν καὶ ἐν Μεσσηνίᾳ πρὸς προφύλαξιν τῶν σύκων ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοῦ σκώληκος.

δοποιήσωσιν ἀπὸ τοῦδε, ἀποστρέλλοντες συγ-
χρόνως καὶ τὸ ἀντίτιμον. Ἡ τιμὴ τοῦ κουκου-
λοσπόρου πρώτης ποιότητος ἐφέτος ὠρίσθη διὰ τοὺς ἡ-
μιτέρους συνδρομητάς εἰς δραχμὰς δέκα δι' ἑκάστον κυ-
τίον δέκα δραμίων. — Ὅσοι ἐπρομηθεύθησαν δι' ἡμῶν
ἐφέτος κουκουλοσπόρον παρακαλοῦνται νὰ μᾶς γνωστο-
ποιήσωσιν ἐν καιρῷ τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀνατροφῆς των.

— **Μαθήματα σηροτροφίας.** Τὰ ἀριστα ἀποτε-
λέσματα ἄτινα ἐπετύχομεν διὰ τῆς ἐπὶ δεκαπενταετίαν
διδασκαλίας τῆς σηροτροφίας εἰς τοὺς τοῦ νομοῦ Πρού-
σης ἰδίως πολλοὺς μαθητάς ἡμῶν, μᾶς ἐνθαρρύνουσι νὰ
καταρτίσωμεν τάξιν πλήρους σειρᾶς μαθημάτων σηροτρο-
φίας, ἰδίως δὲ πρὸς διδασκαλίαν τῆς παρασκευῆς κου-
κουλοσπόρου κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Παστέρ. Ἡ ἐκμά-
θησις τοῦ συστήματος τούτου ἀπαλλάσσει τὸν σηρο-
τρόφον τῆς ἀνάγκης τῆς προμηθείας κουκουλοσπόρου, οὐ-
τινος τὸ ποιὸν δὲν δύναται οὗτος νὰ ἐξελέγξῃ. Παρασκευ-
άζων δὲ μόνος τοῦ τὸν κουκουλοσπόρον εἶνε βέβαιος περὶ
τῆς ποιότητος τούτου καὶ ἀποφεύγει τοὺς κινδύνους οὓς
διατρέχουσιν οἱ προμηθεύμενοι ἀγοραῖον κουκουλοσπό-
ρον, οὗτινος τὸ ἀποτέλεσμα πολλάκις εἶνε λίαν δυσάρε-
στον, διότι κατὰ κανόνα περὶ τὸ τέλος τῆς ἀνατροφῆς ἐ-
πέρχεται πλήρης καταστροφή, προσβαλλομένων τῶν
σκωλήκων ὑπὸ τῆς μαλακύνσεως. Ἡ διδασκαλία ἀρχεται
τὴν Α' τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου, ἡ δὲ ἀμοιβὴ ὠρίσθη εἰς
δραχμὰς διακοσίας προπληρωτέας. Οἱ προσερχόμενοι
μαθηταὶ εἶνε καλὸν νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν περὶ τὰ ἑκα-
τὸν σακκίδια περιέχοντα ψυχὰς μετὰ τῶν ὠαρίων αὐτῶν
καὶ προετοιμαζόμενα ὡς ἑξῆς: Ἐκ λεπτοῦ καὶ ἀραιοῦ
πανίου (τουλουπανίου) κατασκευάζονται σακκίδια πλά-
τους ἕξ περίπου ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου καὶ μήκρους ὀκτῶ
ἑκατοστῶν. Ταῦτα περὶ τὸ στόμιον αὐτῶν φέρουσι ῥάμμα

διὰ τοῦ ὁποίου κλείονται (μαζεύουν, σουρόνουν) καὶ ἀ-
νοίγονται κατὰ βούλησιν. Μετὰ τὴν γονιμοποίησιν τῶν
ψυχῶν (τῶν πεταλούδων ἢ μαμελῶν) καὶ τὸν ἀποχωρι-
σμὸν τῶν ἀρσενικῶν, λαμβάνονται αἱ θηλυκαὶ, ἑκάστη
τῶν ὁποίων εἰσάγεται εἰς ἓν σακκίδιον, τοῦ ὁποίου τὸ
στόμιον κλείεται ἀσφαλῶς διὰ τοῦ ῥάμματος, ἵνα ἐμπο-
δισθῇ ἡ ἐξοδος τῆς ψυχῆς. Ἀκολούθως τὰ μετὰ τῶν
θηλυκῶν ψυχῶν σακκίδια ταῦτα κρεμῶνται εἰς δωμάτιον
ἀεριζόμενον καὶ οὐχὶ ὑγρὸν, ἐνθα αὐταὶ γεννῶσι τὸν σπό-
ρον καὶ ἐπὶ τέλους ἀποθνήσκουσιν ἐντὸς τῶν σακκιδίων.

— **Δασμὸς τῆς σταφίδος ἐν Ἀμερικῇ.** Τὸ τρο-
ποποιηθὲν δασμολόγιον τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν ἐπιβάλλει τοὺς
ἀκολούθους ἐπὶ προϊόντων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς δα-
σμούς. Ἐπὶ κορινθιακῆς σταφίδος 1 $\frac{1}{2}$ σέντ⁽¹⁾ τὴν λίτραν⁽²⁾·
ἐπὶ τῶν δαμασκηνῶν, σύκων καὶ σταφίδων παντὸς εἶδους 1 $\frac{1}{2}$
σέντ τὴν λίτραν· ἐπὶ ἀμυγδάλων 3 σέντς τὴν λίτραν· ἐπὶ κα-
ρύων καὶ λεπτοκαρύων 2 σέντς τὴν λίτραν· ἐπὶ τοῦ μέλιτος 10
σέντς τὸ γαλλόνιον⁽³⁾· ἐπὶ κρομμύων 20 σέντς τὸ μπούσελ⁽⁴⁾·
ἐπὶ σιγαρέτων 3 σέντς τὴν λίτραν καὶ 24 τοῖς⁽⁵⁾· ἐπὶ τῆς
ἀξίας· ἐπὶ ἐλαιολάδου φαγώσιμου 35 σέντς τὸ γαλλόνιον· ἐπὶ
μάρμαρων 50' σέντς ὁ κυβικὸς ποῦς⁽⁶⁾. Κατὰ νεωτέρας δὲ
πληροφορίας τὸ δασμολόγιον τοῦτο ἐψηφίσθη καὶ ὑπὸ τῆς
ἀμερικ. γερουσίας καὶ ἐκυρώθη καταστὰν νόμος τοῦ κράτους.
Ὡστε ἡ εἰσαγομένη εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας κορινθιακὴ
σταφίς νὰ πληρῶνῃ εἰς τὸ μέλλον δασμὸν ἰσοδυναμοῦντα πρὸς
140 δραχμὰς κατὰ χιλιόλιτρον.

(1) Τὸ σέντ εἶνε τὸ ἑκατοστὸν τοῦ ἀμερικανικοῦ ταλλήρου καὶ ἰσοδυναμεῖ
πρὸς 9 περίπου λεπτὰ χάρτινα.

(2) Λίτρα—πρὸς 142 δράμια.

(3) Γαλλόνιον—πρὸς 3 ὀκάδας καὶ 220 δράμια.

(4) Μπούσελ—πρὸς κοιλὸν περίπου.

(5) Κυβικὸς ποῦς—πρὸς 0,028 τοῦ κυβικοῦ μέτρου

— **Ἐξαγωγή σταφίδος.** Κατὰ τὴν ἀ' Ἀκρόπολιν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 19 Μαΐου ἐξήχθησαν τὰ ἐξῆς ποσὰ σταφιδοκάρπου.

	Ἔσοδ. 1893	Ἔσοδ. 1892
Διὰ Ἀγγλίαν	Τ. 68,415	Τ. 57,777
» Ἡν. Πολ. Ἀμερ.	» 23,227	» 14,555
» Καναδᾶν	» 1,081	» 592
» Γαλλίαν	» 6,376	» 18,997
» Ἀμβούργον	» 8,522	» 4,236
» Ἀμβέρσην	» 1,736	» 1,991
» Ὀλλανδίαν	» 17,627	» 9,847
» Τεργέστην	» 4,859	» 3,105
» Ῥωσίαν	» 7,701	» 248
» Αὐστραλίαν	» 841	» 1,475
» Ἄλλα μέρη	» 532	» 158

Ἦτοι ἐν ὄλῳ ἐξήχθησαν μέχρι 19)31 Μαΐου 1894 Τ. 140,917 ἀπέναντι Τ. 112,981 τῷ 1893.

Παρακαταθήκη Ἑλλάδος κατὰ δυνατὴν προσέγγισιν Τ. 19,083 ἀπέναντι Τ. 12,000 τῷ 1893.

Ὁμοίως ἐσωτερικὴ κατάλωσις διὰ πνευματοποιάν κλπ. Τ. 15,000 ἀπέναντι Τ. 1,019 τῷ 1893.

Σύνολον συγκομιδῆς τοῦ 1893 Τ. 175,000 ἀπέναντι Τ. 126,000 τῷ 1882.

— **Σταφιδίτης ἀντὶ οἴνου ἐκ νωπῶν σταφυλῶν.** Κατὰ τὸν Teissonnière, ὅπως ἐξοδευθῆ τὸ ὑπάρχον ἐν Γαλλίᾳ περίσσευμα σταφίδος, κατωρθώθη ἡ λαθραία κατανάλωσις μεγάλου ποσοῦ σταφιδίτου, ὅστις ἐδηλώθη ὡς οἶνος ἐκ νωπῶν σταφυλῶν.

— **Εἰσάγαγε μέχρι τοῦδε κορινθιακὴν ἢ Ῥωσία** περὶ τὰ 18 ἑκατομμύρια λίτρας, ἐνῶ ἄλλοτε δὲν εἰσῆγε πλέον τοῦ ἐνός, ἢ ἐνός καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου.

— **Σκέψις περὶ ἐφαρμογῆς μονοπωλίου οἰνοπνευμάτων ἐν Ἰταλίᾳ.** Κατὰ τὴν Settimana vinicola Ἀγγλικὴ ἐταιρία, ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς Ἑλβετικῆς

τραπέζης τῆς Γενεύης προτείνουσιν εἰς τὴν Ἰταλικὴν Κυβέρνησιν ν' ἀναλάβωσι τὸ μονοπώλιον τῶν οἰνοπνευμάτων ἐν Ἰταλίᾳ. Καταβάλλουσι δὲ εἰς τὸ Κράτος, ἀντὶ τῶν 22 περίπου ἑκατομμυρίων φράγκων τὰ ὅποια ἤδη εἰσπράττει τοῦτο ἐκ τελῶν καὶ φόρων καταναλώσεως οἰνοπνευμάτων, 46,800,000 φρ. ἐτησίως, προσφέρουσι δὲ ὡς ἐγγύησιν 60,000,000 φρ. Ἐντούτοις εἶνε ἀμφίβολον ἂν αἱ ἐλκυστικαὶ αὗται προτάσεις θὰ γίνωσιν ἀποδεκταί, διότι τὸ μονοπώλιον τοῦ οἰνοπνεύματος εἶνε ἐν Ἰταλίᾳ ἀντιδημοτικώτατον, δύναται δὲ καὶ νὰ παραβλάψῃ σπουδαίως τὰ συμφέροντα τῆς ἀμπελουργίας τῆς χώρας ταύτης.

— **Κατὰ τοῦ ἀνθρακος τῆς ἀμπέλου** πρότείνεται ὡς ἀποτελεσματικώτατη ἡ χρῆσις διαλύσεως συγκειμένης ἐξ 20 μερῶν θεικοῦ σιδήρου, 12 μερῶν θεικοῦ χαλκοῦ, 6 μερῶν ἀσβέστου καὶ 100 μερῶν ὕδατος. (Bulletin des agriculteurs de France, 1894 σελ. 434).

— **Εἰσαγωγικὰ τέλη ποτῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας.** Τὰ πνευματώδη ποτὰ καταβάλλουσιν εἰσαγ. τέλος φρ. 595,35 κατὰ 100 χιλιόγραμμα ἀνύδρου οἰνοπνεύματος· οἱ οἶνοι ἐν βυτίοις φρ. 68,43 κατὰ ἑκατόλιτρον· οἱ οἶνοι ἐν φιάλαις φρ. 0.70 κατὰ φιάλην· οἱ δὲ ἀφρώδεις φρ. 3,50 κατὰ φιάλην.

— **Εἰσόδημα τῶν ἀμπελώνων τῆς Εὐρώπης.** Κατὰ τὴν Revue des Sciences Naturelles appliquées τὸ εἰσόδημα τῶν ἀμπελώνων τῆς Εὐρώπης ἀνέρχεται εἰς 2,360 ἑκατομμύρια φράγκων, ἐξ ὧν εἰς μὲν τὴν Γαλλίαν ἀναλογοῦσιν 916 ἑκατομ., εἰς τὴν Ἰσπανίαν 424, εἰς τὴν Αὐστρουγγαρίαν 405(*), εἰς τὴν Ἰταλίαν 400, εἰς τὴν Πορτογαλίαν 92, εἰς τὴν Γερμανίαν 45, εἰς τὴν Ἑλβετίαν 23, εἰς τὴν Ἑλλάδα 20 καὶ εἰς τὴν Ῥωσίαν 9. Τὰ ὑπόλειπόμενα 26 ἑκατομμύρια εἶνε τὸ προϊόν τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀμπελώνων τῆς Σερβίας, τῆς Βουλγαρίας, τῆς Ρουμανίας καὶ ἰδίως τῆς Τουρκίας. Τὰ ἀνωτέρω σημειούμενα εἰσοδήματα ἀφορῶσι μόνον

(*) Διὰ ἀμφίβολον καθ' ἡμᾶς.

τούς ἀμπέλωνας, ὧν τὸ προϊόν χρησιμοποιεῖται πρὸς οἴνοποιήσιν, ὅπωςδῆποτε ὁμως τὸ διὰ τὴν Ἑλλάδα σημειούμενον ποσὸν θεωροῦμεν πολὺ κατώτερον τοῦ πραγματικοῦ.

— Τὸ σύνολον τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἐκ ποτῶν δασμῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀνῆλθε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (κατὰ τὸν Teissonnière) εἰς φράγκα 632,144,239, ἐξ ὧν τὰ μὲν 507,180,237 φρ. εἰσεπράχθησαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου, τὰ δὲ 124,964.002 ὑπὸ τῶν δήμων.

— Δηλητηρίασις διὰ βλαστῶν ἀμπέλων θανατώσεως διὰ θεικοῦ χαλκοῦ. Ἀναγινώσκομεν εἰς τοὺς «Καιροὺς» τῆς 15 ἑνεστῶτος μηνός, «Τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλθη ἐξ Ἀγρινίου ὅτι πολλὰ μικρὰ παιδία, φαγόντα βλαστάρια ἀμπέλων, τὰ ὅποια εἶχον ραντισθῆ με θεικὸν χαλκόν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ δηλητηριασθῶσι. Παρόμοια συνέβησαν ἐν Μεσολογγίῳ καὶ Αἰτωλικῷ».

— Ἑλληνικὰ πνευματώδη ποτὰ εἰς Ῥουμανίαν. Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Κωνσταντίας εἰς τὴν Feuille Vinicole de la Gironde ὅτι ἐσχάτως εἰσῆχθησαν εἰς τὸν ρουμανικὸν τοῦτον λιμένα περὶ τὰ 90 ἑκατόλλιτρα ἑλληνικῶν πνευματωδῶν ποτῶν (κονιάκ), τὰ ὅποια μέχρι πρότινος ἦσαν ἄγνωστα εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην.

— Διατήρησις σταφυλῶν εἰς οἶνοπνευμα. Λαμβάνονται ὄριμοι καὶ ὑγιεῖς σταφυλαὶ καὶ ἀφαιροῦνται διὰ ψαλιδίου, μίαν πρὸς μία, αἱ τελειότεραι τῶν ῥαγῶν, αἵτινες ἀφ' οὗ πλυθῶσιν ἐντὸς λεκάνης με ψυχρὸν ὕδωρ, κεντῶνται διὰ καρφίτσας (ἐκάστη ῥαξ κεντᾶται δις ἢ τρίς), σπογγίζονται ἐλαφρῶς διὰ μαλακοῦ καὶ καθαροῦ πανλοῦ καὶ εἰσάγονται εἰς πλατύστομον φιάλην. Ἀκολουθῶς τὰ μεταξὺ καὶ ἀνωθεν τῶν ῥαγῶν μένοντα κενὰ ἐν τῇ φιάλῃ μέρη πληροῦνται με μίγμα ἐξ ἰσῶν μερῶν ἐκλεκτοῦ οἶνοπνεύματος 60 βαθμῶν καὶ περνωμένου διὰ καθαροῦ πανλοῦ χυμοῦ ὁμοίων σταφυλῶν ταυτοχρόνως λαμβανομένου. Οἱ θέλοντες ν' ἀρωματίσωσι τὸ παρασκευάσμα τοῦτο προσθέτουσι κατ' ἀρέσκειαν ὀλίγα γαρύφαλα, βανίλιαν, ἢ κανέλλαν.

— Πρὸς διατήρησιν τῶν σταφυλῶν ἐπὶ τοῦ κλίματος ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ἐντελῶς ὄριμον καὶ ἐκ τοῦ κλήματος ἐξαρτωμένην σταφυλὴν καθάρισε ἀπὸ τῶν ὀπωσδῆποτε βεβλαμμένων ῥαγῶν αὐτῆς καὶ διὰ λεπτοῦ σύρματος δέσε σφιγκτὰ τὴν φέρουσαν αὐτὴν βέργαν, ὀλίγον κάτωθεν τοῦ σημείου ὅθεν ἡ σταφυλὴ ἐξαρτᾶται ἀκολουθῶς θέσει αὐτὴν ἐντὸς ἐκ λεπτοῦ ὑφάσματος σακκιδίου, τὸ ὅποιον δέσε σφιγκτὰ ἀνωθεν με ῥάμμα, διὰ νὰ τὴν προφυλάξῃ ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῶν ἐντόμων καὶ τῶν πτηνῶν. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἡ σταφυλὴ διατηρεῖται τρυφερωτάτη μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν παγατῶν.

— Πρὸς ἀσφαλῆ διατήρησιν παστοῦ κρέατος ἢ παρασκευαζομένη ἄλμη δέον νὰ ᾖ πικνυτάτη· εἶνε δὲ κατάλληλος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὅταν, εἰσάγοντες εἰς αὐτὴν γιῶμηλον δὲν βυθίζεται τοῦτο, ἀλλ' ἐπιπλέει.

— Διατηροῦνται ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἀσπάραγοι νώποὶ ὡς ἑξῆς. Οἱ ἀσπάραγοι σπογγίζονται καλῶς (ιδίως εἰς τὸ κομμένον ἄκρον αὐτῶν) με μαλακὸν καὶ καθαρὸν πανλόν καὶ ἀκολουθῶς τίθενται εἰς ξύλινον κυτίον κατὰ στρώματα ἐναλλασσόμενα μετὰ στρώματι ἐκ χονδρῶν πιτύρων, εἰς τὰ ὅποια προστίθεται ὀλίγον τριμμένον μαγειρικὸν ἄλας. Τὰ ἐκ πιτύρων ταῦτα στρώματα δέον γὰρ ἔχωσι πάχος 5—6 ἑκατοστά τοῦ μέτρου. Κάτωθεν τοῦ πρώτου στρώματος τῶν ἀσπάραγων καὶ ἀνωθεν τοῦ τελευταίου τίθενται κατὰ τι πλείοντα πιτύρα. Τέλος πρὸ τῆς ἐναποθέσεως τοῦ καλύμματος τοῦ κυτίου καὶ ἀνωθεν τοῦ τελευταίου στρώματος τῶν πιτύρων ἐπιτίθεται στρώμα λίθους. Τὸ οὕτω πληρωθὲν καὶ καλυφθὲν κυτίον τοποθετεῖται καὶ διαμένει εἰς μέρος σχετικῶς ξηρὸν καὶ εὐάερον μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἀσπάραγων.

— Διατήρησις κρομμύων. Ὡς γνωστὸν ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀνοιξῆς τὰ κρομμύα ἀρχοῦντα βλαστᾶντα, ἐν τοιαύτῃ δὲ καταστάσει καθίστανται σχεδὸν ἄχρηστα διὰ τὴν μαγειρικὴν. Ἀναβάλλεται λοιπὸν ἢ βλάστησις αὐ

των ὅταν ἐναποθηκεύωνται εἰς μέρος εὐαερον καὶ διατίθενται κατὰ στρώματα ἐναλλάξ μετὰ χόρτων ξηρῶν.

— **Διατήρησις καστώνων.** Τὰ κάστανα ὅπως διατηρηθῶσιν ἐπὶ πολὺ δέον εὐθὺς μετὰ τὴν συλλογὴν καὶ πρὸ τῆς ἐναποθηκεύσεως νὰ ἐκτίθενται εἰς τὸν ἥλιον ἐπὶ δύο ἡμέρας. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου ἡ διατήρησις των δὲν εἶναι μακρὰ, δι' ὃ ἐν Κρήτῃ συνηθίζουσι νὰ τὰ θέτωσιν εἰς λάκκους (γούβες) κατὰ στρώματα ἐναλλάξ μετὰ χώματος, ἐντεῦθεν δὲ καλοῦνται τὰ κάστανα ταῦτα τῆς γούβας. Ἀλλὰ διὰ τοῦ τρόπου τούτου προκαλεῖται ἡ βλάστησις αὐτῶν, πλὴν δὲ τῆς φύρας, προκύπτει ἐντεῦθεν καὶ ἡ ὑποβίβασις τῆς ποιότητος τοῦ προϊόντος. Τὸ ἄριστον μέσον πρὸς διατήρησιν τῶν καστώνων ἐπὶ πολὺν χρόνον εἶναι ἡ πρὸ τῆς εἰς ξηρὸν μέρος ἐναποθηκεύσεως εἰσαγωγή καὶ ἐπὶ μίαν περίπου ὥραν διαμονὴ αὐτῶν εἰς κλίβανον (φοῦρνον) ἐλαφρῶς θερμὸν, οἷος εἶναι οὗτος μετὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ ἄρτου.

— **Διατήρησις τῶν γεωμηθῶν.** Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἔδαφους ἐξαγωγήν καὶ πρὸ τῆς ἐναποθηκεύσεως εἶναι ἐπιναγκες νὰ ἐκτίθενται τὰ γεωμηθῶν ἐπὶ 24 τοῦλάχιστον ὥρας εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Φυλάσσονται δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐναποθηκευόμενα εἰς μέρος ξηρὸν καὶ σκοτεινὸν καὶ διατιθέμενα κατὰ στρώματα μετὰ ξηροῦ χόρτου ἢ ἀχύρου ἢ κάλλιου μετὰ λειοτριμμένης ἀσβέστου. Διατηρήσαμεν γεωμηθῶν ἐν ἀρίστη καταστάσει ἐπὶ πέντε ὅλους μῆνας θέσαντες αὐτὰ κατὰ στρώματα μετ' ἀσβέστου ἐντὸς κιβωτίου. Ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς σῶρον ἐν τοῖς ὑπογείοις ἢ ταῖς ἀποθήκαις φυλαττόμενα γεωμηθῶν δύνανται κάλλιστα νὰ διατιθῶσι κατὰ στρώματα μετὰ λειοτριμμένης ἀσβέστου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καλύπτεται πρῶτον τὸ ἔδαφος διὰ λεπτοῦ στρώματος ἀσβέστου καὶ ἀκολούθως ἐπιτίθεται γεωμηθῶν στρώμα πάχους μιᾶς περίπου σπιθαμῆς, ὅπερ διαδέχεται ἀσβέστου στρώμα πάχους ἐνὸς περίπου δακτύλου καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρις ὅτου συντελεσθῇ ὁ σῶρον ὅστις ἐπικαλύπτεται δι' ἀσβέστου. Ἡ ἀσβέστος μεταβάλλεται εὐκόλως εἰς κόνιν ἐὰν ἀφ' ἑσπέρας βαντι-

σθῆ με ὀλίγον ὕδωρ, ἢ ἐὰν μείνη ἐπὶ τινος ἡμέρας ἐκτεθειμένη εἰς μέρος ὑγρὸν. Ἡ αὐτὴ ἀσβέστος δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Διατηροῦνται προστούτοις τὰ γεωμηθῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον μοσχευόμενα ἐπὶ 10—15 ὥρας ἐν ὕδατι περιέχοντι 2% θεικὸν ὀξύ.

— **Νέα μέθοδος διατηρήσεως ὠῶν ἐφηρμόσθη ἐν Αὐστραλίᾳ** ἢ διὰ τοῦ ψύχους. Τὰ ὠὰ φυλαττόμενα ἐν χώρῳ ἔχοντι ψῦχος ἐνὸς περίπου βαθμοῦ ἄνω τοῦ 0 διατηροῦνται ἐν ἀρίστη καταστάσει ἐπὶ ἑπτὰ ὅλας ἐβδομάδας.

— **Ἄγωνα ὠῶν.** Πολλὰ εἶνε τὰ αἷτια εἰς τὰ ὅποια δέον ν' ἀποδοθῆ ἡ τῶν ὠῶν ἀγωνία, ἥτις ἐνίοτε παρατηρεῖται κατὰ τὴν ἐπώασιν αὐτῶν· πρῶτιστον ὁμως βεβαίως εἶνε ἡ δυσαναλογία, ἥτις συνήθως τηρεῖται μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὄρνιθων καὶ τῶν ἀλεκτόρων. Διὰ κάθε δέκα ὄρνιθας δέον νὰ ὑπάρχη ἀνά εἰς ἀλεκτόρ· ὀλιγώτεροι δὲν ἐπαρκοῦν· πλείότεροι ἐρίζουσι διαρκῶς καὶ παραμελοῦσι τὰς ὄρνιθας. Ἔτερον αἷτιον εἶνε ἡ ἀκατάλληλος τροφή. Ἡ παροχὴ μόνον χόρτων καὶ ἡ ὑπ' αὐτῶν τῶν πτηνῶν λήψις ἐντόμων καὶ σκωλήκων δὲν εἶνε ἐπαρκῆς τροφή. Τὰ πτηνὰ ταῦτα δέον νὰ λαμβάνωσι καθ' ἑκάστην καὶ μικρὰν δόσιν κριθῆς, βρώμης, ἀραβοσίτου, ἢ σκυβάλων. Ἀλλὰ καὶ ἡ εἰς ὑγρὸν καὶ περιορισμένον μέρος διαμονὴ τῶν ὄρνιθων ὑποβοηθεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν παραγωγὴν ὠῶν ἀγόνων. Ἐνίοτε καὶ ἡ φυσικὴ ἀδύναμις τῆς ὄρνιθος ἢ τοῦ ἀλεκτορος, ἢ, σπανιώτερον, ἡ φύσις τοῦ ἔδαφους, εἰς τὸ ὅποιον τὰ πτηνὰ ταῦτα διαμένουσι καὶ βόσκουσιν, εἶνε πρόξενος τῆς ἀγωνίας τῶν ὠῶν. Πάντα ταῦτα λοιπὸν δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν πρὸς ἐπώασιν ὠῶν, τὰ ὅποια προστούτοις δέον νὰ ἦνε νωπότατα—οὐχὶ παλαιότερα τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν, ἐκτὸς ἐὰν διατηρήθησαν μετ' ἐπιμελείας ἐντὸς λεπτῶν ἀχύρων, τὰ ὅποια τὰ προφυλάττουσιν ἀπὸ τῆς ὑπερβολικῆς ἐξατμίσεως ἐν' ᾧ ἀφ' ἑτέρου δὲν παρακωλύουσι τὴν ἐλευθέραν διαπνοὴν αὐτῶν.—Δέον προσέτι ἐκ τῶν πρὸς ἐπώασιν ὠῶν ν' ἀπορρίπτονται τὰ μὴ ἔχοντα κανονικὴν μορφήν, ἢ τὰ μὴ φέροντα φλοιὸν λεῖον, ὡς καὶ τὰ πολὺ μεγάλα, ἢ τὰ πολὺ μι-

κρά.— Τὰ μετρίου μεγέθους ὡς εἶνε τὰ καταλληλότερα.— Τέλος πρὸ τῆς ἐναποθέσεως αὐτῶν εἰς τὴν φωλεὰν ἀνάγκη νὰ πλύνωνται διὰ χλιαροῦ ὕδατος καὶ νὰ απογγίζωνται καλῶς ὅπως καθαρίζονται καὶ ἀποφράσσονται οἱ πόροι των.

(L' Agriculture e le Industrie agrarie).

— Διάρκεια ἐπώσεως διαφόρων κατοικιδίων πτηνῶν. Τὸ πρὸς ἐπώασιν ἢ κλώσῃσιν ἀπαιτούμενον χρονικὸν διάστημα εἶνε διάφορον εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῶν πτηνῶν. Τὸ διάστημα τοῦτο ποικίλλει προσέτι καὶ ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τοῦ ὠοῦ, ἢ τοῦ πάχους τοῦ κελύφους αὐτοῦ, ἐνδὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους πτηνοῦ· τὰ μεγαλειότερα ὡς, ὅπως ἐκκολαφθῶσιν, ἀνάγκη νὰ ἐπωασθῶσιν ἐπὶ πλειότερον χρόνον, ἢ τὰ μικρὰ· πλειότερος ὡσαύτως χρόνος ἀπαιτεῖται πρὸς ἐκκόλαψιν τῶν ὠῶν τῶν ἐχόντων παχύτερον κέλυφος, τὰ πολὺ μάλιστα παχὺ κέλυφος ἔχοντα ὡς δυσχερέστατα ἐκκολάπτονται, ἢ δὲν ἐκκολάπτονται ποσῶς. Ἡ ἀπαιτουμένη πρὸς ἐπώασιν θερμοκρασία δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε πάντοτε ἡ αὐτή· ἀλλ' αὕτη δεῖν νὰ συνοδεύηται καὶ μετὰ τινος ποσοῦ ὑγρασίας ἀπαραιτήτου διὰ τὴν κανονικὴν ἐπώασιν. Ἦδη εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἡ ἐπώασις γίνεται τεχνητῶς, διὰ καταλλήλων μηχανημάτων καλουμένων ἐπωαστηρίων⁽¹⁾. Τεχνητῶς ὡσαύτως γίνεται ἡ ἐπώασις τῶν ὄρνιθων εἰς τινὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου⁽²⁾ ἀπὸ τῶν παναρχαιοτάτων χρόνων. Ἡ φυσικὴ ἐπώασις γίνεται, ὡς γνωστὸν, ὑπὸ τοῦ θήλεος πτηνοῦ· ἀλλ' ἐνίοτε, εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πολυημέρου καὶ ἐπιπόνου τούτου καθήκοντος, συντρέχει καὶ τὸ ἄρρεν τοῦ αὐτοῦ εἴδους (ὡς εἰς τὴν περιστέραν). Διαρκεῖ δὲ ἡ ἐπώασις τῶν ὠῶν

Τοῦ κύκνου	40	ἕως	45	ἡμέρας
Τῆς χήνας (χηνός)	30	»	35	»
Τῆς πάπιας (νήσσης)	28	»	31	»
Τῆς νομιδικῆς ὄρνιθος	28	»	30	»
Τοῦ παγωνίου	27	»	30	»

(1) Ἴδε α' Ἑλληνικὴν Γεωργίαν 1891, σελ. 321.

(2) Ἴδε α' Ἑλληνικὴν Γεωργίαν 1891, σελ. 461.

Τοῦ Ἰνδιάνου (Ἰνδικῆς ὄρνιθος)	26	»	32	»
Τοῦ φασιανοῦ	23	»	27	»
Τῆς ὄρνιθος	19	»	21	»
Τῆς κέρδικος	18	»	20	»
Τῆς κατοικιδίου περιστέρως	18	»	19	»
Τῆς ἀγρίας περιστέρως . . .	14			»
Τοῦ καναρινίου	13			»

— Καταδίωξις τῶν σφηκῶν. Ἐνεκα τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπικρατησάσης ἐκτάκτου ξηρασίας ἐν Γαλλίᾳ οἱ σφήκες ἐπολλαπλασιάσθησαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε αἱ ὑπ' αὐτῶν προξενηθεῖσαι ζημίαι εἰς τὰς ὁπώρας ἦσαν πράγματι μεγάλαι. Ἐκ τῶν παντοίων τότε προταθέντων μέσων πρὸς καταπολέμησιν τοῦ ὑμενοπτέρου τούτου ἐντόμου, τὸ ἄριστον ἀπεδείχθη τὸ ἐξῆς. Τὸ φθινόπωρον τὰ πλεῖστα τῶν ἐντόμων τούτων ἀποθνήσκουσιν· ἀπομένουσι δὲ ζῶντες μόνον γονιμοποιημένοι τινὲς θήλειαι σφήκες, οἵτινες ὅταν ἐπέρχονται τὰ φύχη ζητοῦσι καὶ εὐρίσκουσι καταφύγιον, ἐνθα διέρχονται τὸν χειμῶνα καὶ ὅθεν ἐξέρχονται κατὰ τὰς πρώτας θερμὰς ἡμέρας τῆς ἀνοιξέως, ὅπως ἰδρῦσωσιν ἀποικίας ἐναποθέτοντες τὸν γόνον αὐτῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὀλίγα ἄνθη εἶνε ἀνοικτά, οἱ θήλειαι δὲ οὗτοι σφήκες, ζητοῦντες τροφήν διὰ τὰ νεογνὰ αὐτῶν, εὐχερῶς ἐμπίπτουσιν εἰς καταλλήλως τοποθετημένας φιάλας ἐχούσας στενὸν σχετικῶς στόμιον καὶ περιεχούσας σακχαρώδη ἢ μελιτώδη διάλυσιν, ἐνθα καὶ ταχέως πνίγονται. Ὁ κατὰ τὴν ἐποχὴν λοιπὸν ταύτην διὰ τούτου ἢ οἴουδῆποτε ἄλλου τρόπου φόνος ἐκάστου σφηκὸς προλαμβάνει τὸν σχηματισμὸν ὀλοκλήρου σμήνους, οὗτινος ἡ καταστροφὴ ἀργότερον ἀποβαίνει δυσχερεστάτη. Αἱ περιέχουσαι τὴν γλυκεῖαν διάλυσιν φιάλαι κρεμῶνται κατὰ προτίμησιν εἰς δένδρα ὧν ἐπίκειται ἡ ἀνοῖσις. Οἱ διατηροῦντες κυφέλας καὶ φοβούμενοι μὴ διὰ τοῦ τρόπου τούτου καταστρέφονται συγχρόνως καὶ μέλισσαι, ἀντὶ τῆς σακχαρώδους διαλύσεως, εἰσάγουσιν εἰς τὰς φιάλας μικρὰ τεμάχια κρέατος ἢ ἥπατος, ἅτινα οἱ σφήκες προτιμῶσι καὶ ὧν ἡ ὄσμη ἐλκύει αὐτούς.

— Πῶς ν' ἀπομακρύνονται οἱ σφῆκες ἀπὸ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων. Κατὰ τινὰ ἐκ Dijon κτημασίαν, ἀπομακρύνονται οἱ σφῆκες ἀπὸ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων, ἐὰν σκεῖρωμεν παρὰ τὰς ρίζας αὐτῶν νεροκολοκύνθα (λαγήριον τὸ κοινὸν — *Lagenaria vulgaris*). Ἡ μασχώδης ὄσμη τοῦ φυτοῦ τούτου ἀποδιώκει, δῆθεν, τοὺς σφῆκας. Ἡ δοκιμὴ εἶνε ἀδάπανος καὶ εὐκόλος.

— Ὁ σίτος πρὸς διατροφήν τῶν κτηνῶν. Ἀναγινώσκομεν εἰς τοὺς λονδινεῖους «Καιροὺς», ὅτι μεγίστη ποσότης σίτου ἐχρησιμοποιήθη κατὰ τὸν λήξαντα χειμῶνα πρὸς διατροφήν κτηνῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου ἐφθηνίας αὐτοῦ. Λέγεται δὲ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς δοκιμῆς ταύτης ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν ἦτο ἐκτάκτως εὐχάριστον. Συμφωρῶτάτη ἀπεδείχθη ἡ χρῆσις τοῦ σίτου ἰδίως πρὸς διατροφήν τῶν χοίρων. Οὗτοι ἐντὸς ἔτους ἀποφέρουσι τόσον κρέας καὶ λίπος, ὥστε ἡ ἀξία τοῦ ὑπ' αὐτῶν καταναλισκομένου σίτου ἀναβιβάζεται κατὰ 50 %₁₀. Συνήθως χορηγεῖται ὁ σίτος μασχευμένος δι' ἀτμοῦ, ἀλλὰ τινὲς προτιμῶσι τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἐν καταστάσει ξηροῦ χονδροαλεσμένου ἀλεύρου. Ἀναφέροντες ταῦτα οἱ «Καιροὶ», ὡς καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ χοίρειον κρέας εἶνε πολὺ ἀκριβώτερον ἢ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, προτρέπουσι τοὺς Ἀγγλοὺς χοιροτρόφους νὰ δοκιμάσωσι τὸν τρόπον τοῦτον τῆς διατροφῆς τῶν χοίρων, ὅστις πιθανώτατα ἔσεται συμφωρῶτατος, ἀφ' οὗ ἡ τιμὴ τοῦ σίτου ἐν Ἀγγλίᾳ ὀλίγον διαφέρει τῆς ἐν Ἀμερικῇ. Ταῦτα ἀναφέρομεν ἐν σχέσει πρὸς ὅσα ἀπὸ τινος γράφομεν περὶ τῆς ὑποτιμῆσεως τῶν σιτηρῶν ἐν γένει, καὶ τῆς ἐσφαλμένης γνώμης τινῶν περὶ τῆς βλάβης ἧτις δῆθεν προκύπτει ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ σίτου ὡς τροφῆς τῶν κτηνῶν.

— Πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν μυιῶν ἀπὸ τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν σταύλων συμβουλεύουσι πρωτίστως τὴν καθαριότητα, τὸν ἀερισμὸν καὶ τὴν σχετικὴν σκοτίαν. Αἱ μυῖαι οὐδέποτε συχνάζουσιν εἰς τὰ δωμάτια πὰ διατηρούμενα καθαρὰ, τὰ ἀεριζόμενα διαρκῶς—ἀφιεμένων τῶν θυρῶν

καὶ τῶν ὑελοπινακῶν ἀνοικτῶν—καὶ τὰ μὴ φωτιζόμενα ἐπαρκῶς—παρακωλυομένης τῆς εἰσόδου τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καὶ ἀπλέτου φωτός.—Τὴν νύκτα αἱ μυῖαι εὐχαρίστως συγκεντροῦνται ἐπὶ κλάδων ἰτέας καὶ πύξου (τσιμισιριῦ), ἢ φύλλων πτερίδος κρεμωμένων ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἢ ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ δωματίου ἔνθα εὐρίσκονται πολλαὶ τοιαῦται. Τότε τοὺς κλάδους ἢ τὰ φύλλα ταῦτα εἰσάγομεν ἡσυχῶς ἐντὸς σάκκου, ὃν ἀκολουθῶς πατοῦμεν ὅπως φονεύσωμεν τὰς οὕτω συλλαμβανομένας μυῖας. Προστούτοις δυνάμεθα νὰ καταστρέψωμεν μέγαν ἀριθμῶν μυιῶν ἐὰν, εἰς τὸν χώρον ὃν αὐταὶ λυμαινόνται, ἐκθέσωμεν πινάκιον χρυσιμένον διὰ μέλιτος, διότι ἐλκυόμεναι ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τούτου καὶ προσκολλώμεναι ἐπ' αὐτοῦ εὐκόλως καταστρέφονται. Ἀποτελεσματικὰ ὡσαύτως κατὰ τῶν μυιῶν μέσαι εἶνε αἱ εἰδικαὶ πρὸς τοῦτο πωλούμεναι ὑέλιναι μυιάγραι ὡς καὶ ὁ μυιοκτόνος χάρτης. Τὸν χάρτην τοῦτον δύναται τις νὰ παρασκευάσῃ καὶ ὁ ἴδιος, μασχεύων τεμάχια ἀποξηραντικοῦ χάρτου (στουιπποχάρτου) ἐντὸς πινακίου περιέχοντος ὑγρὸν συγκείμενον ἐξ ἐνὸς μέρους ἐμετικοῦ καρύου, 40 μερῶν μέλιτος καὶ 200 μερῶν ὕδατος. Ἀπομακρύνονται προστούτοις αἱ μυῖαι ἐπιχρισμένων τῶν μερῶν καὶ τῶν ἐπίπλων (τραπεζῶν, θηκῶν, τοίχων, κτλ.), ἐφ' ὧν αὐταὶ κατὰ προτίμησιν συσσωρεύονται, διὰ δαφνελαίου, οὗτινος τῆς ὀσμῆς ἀπεχθάνονται.

— Τοὺς εἰς τὰ ζῶα καὶ ἰδίως τοὺς χοίρους χορηγουμένους ὀπόρους μόνον μέχρις ὅτου διαρραγῶσι καὶ ἀρχίσῃ νὰ ἐξέρχεται τὸ φύτρον αὐτῶν, διότι ἀπεδείχθη ὅτι ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ οὗτοι εἶνε θρεπτικώτεροι.

— **Ἡύξιθησαν καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τὰ ἐπὶ τοῦ σίτου εἰσαγωγικὰ τέλη**, τοῦτο δὲ πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς ἰσχωρίου παραγωγῆς, ἧτις δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀνθέξῃ ἀνταγωνιζομένη πρὸς τοὺς σίτους ἰδίως τῆς Ῥωσίας καὶ τῆς Ῥουμανίας.

— **Ἐμπορικὸν μουσεῖον ἐν Βουλγαρίᾳ.** Μελετᾶται ἐν Βουλγαρίᾳ ἡ σύστασις ἐμπορικοῦ μουσεῖου μετὰ ἀποθήκης δειγμάτων καὶ γραφείου πληροφοριῶν.

— **Γεωργικὴ πίστις ἐν Βουλγαρίᾳ.** Ἡ Βουλγαρία ἔχει εἶδος γεωργικῆς τραπέζης, ἧς τὰ κεφάλαια σύγκεινται ἐκ καταθέσεων τῶν κτηματιῶν καὶ χρησιμεύουσιν ὅπως δανειζονται ἀποκλειστικῶς εἰς γεωργούς. Τὰ κεφάλαια ταῦτα ἀνέρχονται εἰς 26 $\frac{1}{2}$ πραγματικὰ ἑκατομμύρια φράγκων, ἐκ τῶν ὧν τὰ 26 ἑκατομμύρια εἶνε διατεθειμένα εἰς μικροδάνεια γεωργῶν. Ἡ ἐφημερίς «Βουλγαρία», ἐξ ἧς λαμβάνονται αἱ πληροφορίαι αὗται, λέγει ὅτι ἤδη πρόκειται καὶ περὶ ἰδρύσεως κτηματικῆς τραπέζης μὲ πραγματικὸν κεφάλαιον ἄνω τῶν 100 ἑκατομμυρίων.

— **Ἀποτυχία χημικῶν λιπασμάτων.** Κατὰ τὸ Bulletin des Agriculteurs de France τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Γαλλίᾳ ἐπεκράτησεν ἑκτακτος διὰ τὴν χώραν ταύτην ξηρασία, ἧς ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ μὴ διάλυσις τῶν ἄζωτούχων ἀλάτων ὧν ἐγένετο χρῆσις πρὸς λιπανσιν. Ἡ γενικὴ αὕτη ἀποτυχία τῶν ἄζωτούχων χημικῶν λιπασμάτων ἐν Γαλλίᾳ εἰς ἐποχὴν ξηρασίας ἀποδεικνύει πόσον ὀρθῶς ἀπεφάνθημεν ἄλλοτε κατὰ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν παρ' ἡμῶν, ἐνθα ἡ ξηρασία εἶνε συνηθεστάτη.

— **Τὴν σαπουνάδα τῆς κλίσεως** χύνει εἰς τὸν σωρὸν τῆς κοπρίας, διότι συντελεῖ πολὺ εἰς τὸν πλουτισμὸν ταύτης.

— **Πολλαπλασιάσις τῶν κοχλιῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας.** Ἀπὸ τινος ἡ πολλαπλασιάσις τῶν κοχλιῶν (σαλιάγκων), ἀποβαίνει ἐπικερδέστατος κλάδος τῆς ἀμερικανικῆς γεωργίας, ἕνεκα τῆς καθ' ἑκάστην αὐξούσης καταναλώσεως τοῦ γαστεροπόδου τούτου. Σημειωτέον ὅτι ἡ πολλαπλασιάσις τῶν κοχλιῶν γίνεται ἀπὸ πολλοῦ καὶ ἐν Γαλλίᾳ (ἰδίως ἐν τῷ νομῷ Λυδῶ), ἐνθα διατηροῦνται πεφραγμένα μέρη (escargotières), εἰς τὰ ὅποια οὗτοι εὐρίσκουσιν ἀφθονον καὶ κατάλληλον πρὸς πολλαπλασιάσιν αὐτῶν τροφὴν καὶ ὑγρασίαν.

— **Ποία εἶνε ἡ ἀρίστη δεψικὴ οὐσία.** Ἡ ἀναμφισβήτητος ὑπεροχὴ τῶν γαλλικῶν δερμάτων ὀφείλεται κατὰ τοὺς εἰδήμονας πρωτίστως εἰς τὴν ποιότητα τῆς χρησιμοποιουμένης δεψικῆς οὐσίας. Εἰς τὴν Γαλλίαν σχεδὸν ἀποκλει-

στικῶς χρησιμοποιοῦσιν ὡς δεψικὴν οὐσίαν τὸν φλοιὸν τῆς δρυός. (Comptes Rendus τῆς Société des Agriculteurs de France 1894, σελ. 517).

— **Ἐπιτυχάνει ἡ ῥίζωσις τῶν μεταφυτευομένων φυλλοβόλων δένδρων** ἐὰν πρὶν φυτευθῶσι βαπτισθῶσι αἱ ῥίζαι αὐτῶν εἰς πυκνὴν διάλυσιν καλῶς χωνευμένης κόπρου, ἢ κάλλιον ἐὰν πρὶν καλυφθῶσι αἱ ῥίζαι τῶν διὰ τοῦ χώματος ποτισθῶσι ἀφθόνως διὰ τῆς ἀνωτέρω διαλύσεως.

— **Διὰ νὰ παράγῃ πλείοτερα ἄνθη τὸ φυτόν** πρέπει ν' ἀφαιρῆς ταῦτα εὐθὺς ὡς ἀρχονται νὰ παρακμάζωσι· πρέπει δηλαδὴ νὰ μὴ ἀφίνης τὰ φυτὰ νὰ δένωσι σπόρους, διότι ἡ σποροποιία ἐξαντλεῖ ταχέως αὐτὰ καὶ παρακωλύει τὴν περαιτέρω παραγωγὴν ἀνθῶν.

— **Ἡ καλλιέργεια τῆς ἐλαιίας εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας** βαίνει προοδεύουσα. Αἱ μέχρι τοῦδε καταρτισθεῖσαι φυτεῖαι ἐπέτυχον πληρέστατα ἐν τε τῇ Λουιζιάνῃ, τῇ Φλωρίδῃ καὶ τῇ Καλιφορνίᾳ. Οἱ καρποὶ ὀριμάζουσι τελειότατα καὶ εἶνε ἐκτάκτου ποιότητος καὶ πρὸς ἐλαιοποιίαν καὶ πρὸς ἀποθησαύρισιν. Τὰ παραδείγματα ταῦτα ἔπεισαν πλείστους κτηματίας νὰ προβῶσιν εἰς τὴν κατάρτισιν ἐκτακτῶν ἐλαιώνων, οἵτινες ὑπολογίζεται ὅτι μετὰ δεκαπενταετίαν θὰ παράγωσι τὸ διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν ἀναγκαῖον ἐλαιόλαδον.

Βροχομετρικαὶ παρατηρήσεις Θεσσαλίας.

Ποσὸν καταπεσοῦσης βροχῆς εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου.

Σταθμοὶ	Ἀπὸ 1 ἕως 7 Μαΐου		Ἀπὸ 8 ἕως 14 Μαΐου		Ἀπὸ 15 ἕως 21 Μαΐου	
	1893	1894	1893	1894	1893	1894
Βόλου	25.5	5.3	2.7	—	31.1	0.8
Λαρίσης	27.—	8.—	17.5	3.2 $\frac{1}{2}$	18.—	—
Φαρσάλων	26.3	15.—	—	—	6.5	1.5
Καρδίσης	4.—	12.—	—	2.—	5.3	—

ΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

A. O. FOUILLE

BREVETÉ S. G. D. G.

Ψευκαστήρ μεγάλης αποδόσεως, φερόμενος επί ήμιόνου.
 'Ο άριστος προς πρόληψιν τής αναπτύξεως
 του περονόσπορου.

'Ο μόνος, οδίνος τὰ στόμαθια δέν ταλαντεύονται (έπι έγγυησει).

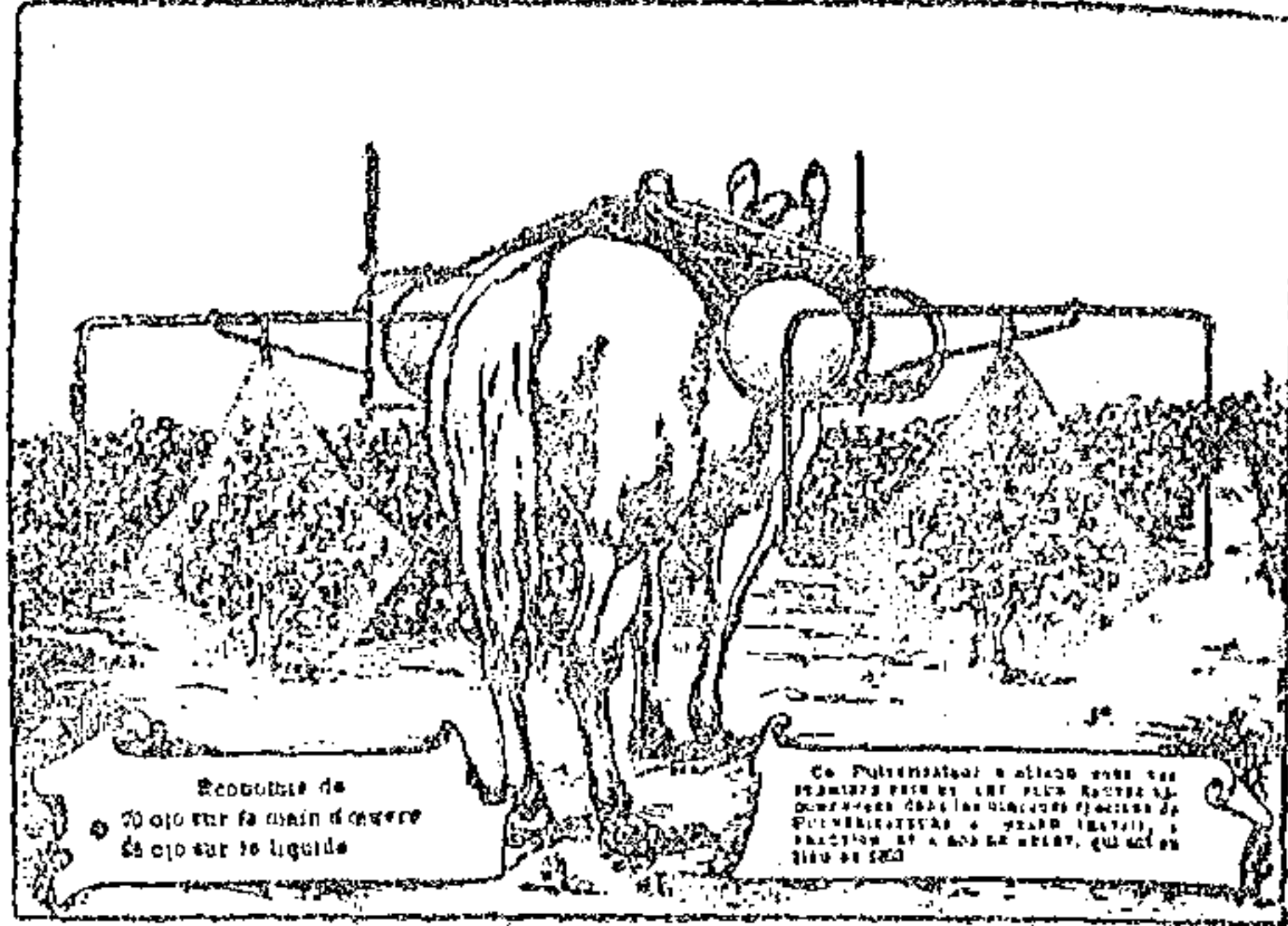
'Ο μόνος περιβάλλον έντελαίς τὰ κλήματα έν άληθει όμειχλη.

G. ALBRAND ET Cie

(33 Bd des Dames—Marseille—France)

117 χρυσά κ.τ.λ. μετάλλια.—9 Διπλώματα. Έκδοσ συναγωνισμοῦ.

Βραβεία έκθέσεων 1895
 'Εν AUCH, 27 Μαΐου, Α' βραβείον, χρυσού μετάλλου.
 'Εν TOULOUSE, 29 Μαΐου, Α' βραβείον, χρυσού μετάλλου.
 'Εν NAYBENNH, 14 Αυγούστου Α' βραβείον, χρυσού μετάλλου.

B. ΕΝΑΜΙΩΝΙΟΣ ΚΑΛΑΚΟΣ

έν κατωστάσει κόνεως εύδιαλύτου

Αι' αυτού επιτυγχάνεται άμέσως χαλκούχογ υγρόν προς πρόληψιν
 τής αναπτύξεως του περονόσπορου κ.τ.λ.

8ον ΕΤΟΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Τό άπό όκταετία έν τή άμπελοουργία λίαν διαδεδομένον τούτο κρασίον είνε ο μόνος αντίπαλος του βορδιγαλλίου πολτού. Έχει πάντα τὰ πλεονεκτήματα αυτού, άνευ των έλαττωμάτων. Προσκολλάται στερεάς επί των φύλλων, ή δέ χρήση του είνε άπλουστάτη και εύκολη.

Μία όκά άρκει δι' εκατόν όκάδας ύδατος.—Έντός πέντε λεπτών τής ώρας παρασκευάζεται ή διάλυσις.

'Αποστέλλεται εις βυτία περιέχοντα 25 χιλιόγραμμα (19 1/2 όκάδας), ή εις δοχεία 10 χιλιόγραμμων (8 όκάδων).

ΤΙΜΗ, έν φράγκον κατά χιλιόγραμμον (312 δράμια) παραδοτέον εις την παραλίαν τής Μασσαλίας.